

SLOVENSKI NAROD

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; novice, poslane, izjave, reklame, priložni beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Insera ni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Srbohrvatsko vprašanje

Kdor zasleduje te dni beograjsko časopisje, zlasti ono, ki zagovarja doseženi sporazum med radikalno in Radićevo stranko, zapazi, da se vprašanje srbohrvatskega spora, ki je bil doslej v resnici samo spor v tem smislu, da se poslanci iz hrvatskih krajev naše države, pod vplivom in na povelje Stepana Radića niso hoteli udeleževati parlamentarnega in državnega življenja v prestolici države, posmatra čisto površno in očitno pod vtisom trenutno dosežene kooperacije med radikalno in Radićevo stranko, dočim se povsem zanemarljivo dalje posledice in eventualnosti te kooperacije.

Kdor premisli te posledice in upošteva eventualnosti, ki bi lahko nastale, pa kmalu uvidi, da se srbohrvatsko vprašanje s sedanjo koalicijo ne le ne rešuje, marveč v pravem smislu besede šele nastavlja in vtemeljuje.

Seve mislimo samo na slučaj, da bo Radićeva stranka na temelju sedanje koalicije delovala pametno in v smislu svojih pravih, četudi samo strankarskih aspiracij.

Doslej je Radić tičal v opoziciji, ker je računal, da bo v opoziciji dosegel največje strankarske in agitacijske uspehe. Baš te dni izjavljajo Radićevi prijatelji, da je vsa propaganda s komunizmom, s revolucijo, s memorandumi, s federacijami in republikami bila gola taktika za dosego čim večjega agitacijskega uspeha. Zagrebški listi naglašajo, da se je s temi taktičnimi disgresijami vendarle dosegla enotna politična organizacija celokupnega hrvatskega naroda, kar prej ni uspelo nobenemu drugemu hrvatskemu politiku. Hrvati so dosegli svoj cilj. In še več!

Na poti k močni notranji politični organizaciji Hrvatov je Stepan Radić storil s sedanjo koaličijsko vlado s srbskimi radikali nov, strumen korak naprej. Če je prej moral limitati vrste hrvatskega seljaštva v enotno falango s težkega opozicijskega stališča, si je za nadaljnjo cementacijo samohrvatskega stališča nekaterih naših pokrajin zagiral direktno državno pomoč, državno oblast, ministrske položaje in vse drugo, kar je združeno s sodelovanjem na vladi.

Vsakemu političnemu analifabetu je sedaj jasno, da Stepan Radić svoje nove moči, ki mu jo daje državna oblast potom ministrov na vladi, ne bo izrabil v to, da uniči plemensko zasnovano svojo strankarsko organizacijo, marveč da jo le še poglobi in vtrdi tako, da bo v bodoče lahko vzdržala tudi najdržnejše programe samoplemenske veljave.

Istotako bodo tudi radikali gledali na to, da si ohranijo svoje plemenske postojanke in ne bodo dovoljevali drugim strankam, gotovo tudi Radiću ne, da se meša v srbske zadeve in da organizira svojo stranko med šumadinskim seljaštvom.

Posledica tega sporazuma bo torej ta, da se srbohrvatsko nasprotje notranje poglobi in pojača in da se ga spravi na pravo višino vseodločujočega notranjega problema, kar doslej ni bil.

Zdi se, kakor da se radikalna stranka boji razvoja, ki uničuje plemenske stranke in da si hoče svoj plemenski značaj ohraniti za vedno. Morda so temu krive slabe izkušnje, ki jih je imela v zadnjih letih z organizacijo postojank v prečasnih krajih, zlasti med Hrvatini in Slovenci, kjer so v njene strankarske organizacije vstopali gotovo najslabši ljudje z najnižkotnejšimi osebnimi aspiracijami.

Sedanji sporazum se očitno ni sklenil radi države in v svrhu zlitja Srbov in Hrvatov v en narod, marveč v prvi vrsti radi strankarskih interesov. Radikali hočejo absolutno oblast v srbskih krajih, Radić pa je uvidel nevaren položaj svoje stranke in celokupnega svojega hrvatskega ali seljaškega pokreta ter sklenil „sporazum“, ki mu vrača moč in omogoča nadaljnji politični pohod.

Pri tem se zna zgoditi, da bodo manjše stranke propadle in da bomo na ta način dobili dve veliki stranki v državi, ki se bosta za vsakokratno koalicijo medsebojno pogajali radi koncesij na državni upravi in radi izglajevanja vsakokratnih gospodarskih in socialnih interesov prizadetih pokrajin.

Nasprotstvo med dvema strankama bo polagoma prešlo v gospodarska, kulturna in socialna nasprotja, ker so, kot je sociološko ugotovljeno, stranke in programi, odnosno vodstva, ki ustvarjajo nasprotja in za temi nasprotji korakajo nato gospodarski, socialni in kulturni pojavi.

Pa še nekaj je, na kar lahko mislimo vpriči take dualistične eventualnosti v

Narodna skupščina

Vlada RR prečita danes v skupščini svojo izjavo. — Po debati o deklaraciji in sprejetih dvanajstih gre skupščina na počitnice do oktobra. — Vtis Radićeve avdijence.

— Beograd, 21. julija. (Izv. Ob 12.) Današnji beogradski listi objavljajo per extenso izjavo Stepana Radića, ki jo je dal snoči zastopnikom tiska na Bledu po končani avdijenci. Splošni vtis v političnih krogih je, da Stepan Radić že iz razlogov takta ne bi smel tako obširno govoriti in frazariji o svoji avdijenci. Podčrtavajo zlasti Radićevo gostobesednost in njegov ton, v katerem govori o kralju. Običajno je namreč, da politik nikdar ne govore o podrobnostih avdijence, razum, če to kralj izrečno ne dovoli oziroma ne odobri. Radićev ton napram kralju je skoraj familijaren.

Danes dopoldne je v narodni skupščini precejšnja živahnost. Večina poslancev je prispela iz svojih krajev, da prisostvujejo popoldanski plenarni seji. Dopoldne so že imeli posamni parlamentarni klubi svoja posvetovanja, da precizirajo nadaljnjo taktiko in stališče napram novi vladi RR. Klub samostojnodemokratskih poslancev se je zbral ob 10. dopoldne in posvetovanja so trajala skoraj do 12.30. Popoldne se sestane radikalni klub. Tudi ostali klubi marljivo razpravljajo o novostvarjenem položaju. V Beogradu so navzoči vsi zajedničarji, razum dr. Trumbića. Vsi so precej rezervirani ter povdarjajo, da določijo svoje stališče šele po objavi vladine programatične izjave.

Ob 10. dopoldne se je sestel ministrski svet. Na dnevnem redu je bila edino le definitivna stilizacija vladine izjave, ki jo poda namestnik ministrskega predsednika minister Marko Gjurčić na današnji seji skupščine pred prehodom na dnevni

red. Deklaracija bo na kratko vsebovala načela sporazuma radikalov in radićevcev ter nato po vrstnem redu navajala zakone, ki jih ima narodna skupščina razpravljati in sprejeti. Po prečitani vladine deklaracije vladina večina želi, da se takoj prične razprava o proračunskih dvanajstih in obenem v zvezi s tem debata o vladni izjavi. Dvanajstine naj bi bile sprejete do konca tega meseca. Nato gre narodna skupščina na parlamentarne počitnice, ki bodo trajale vse do 28. oktobra t. l. Ves ta čas poslanci prejema dnevnice po 300 Din na dan.

Pred parlamentarno skupščinsko sejo se, kakor običajno, sestanejo načelniki parlamentarnih klubov, da se določi tok razprave v skupščinskem plenumu. Kakor zagotavljajo, je opozicija pripravljena dovoliti sprejem dvanajstih in da se šele po sprejemu teh prične debata o vladni deklaraciji. Z vladno programatično izjavo je združena tudi zaupnica sedanji vladi. Gotovo je, da bo vlada pri glasovanju dobila svojo zadržano večino.

Vsekakor je pričakovati, da se prihodnje dni do konca meseca julija razvije v narodni skupščini živahna politična debata o sporazumu, ki bo prinesla na dan marsikatero zanimivost.

Po poročilu z Bleda potuje Stepan Radić danes verjetno v Beograd in ga takoj sprejme ministrski predsednik Nikola Pašić. Pašićevu zdravstveno stanje je neizpremenjeno. Razširjajo se danes vesti, da ministrski predsednik Nikola Pašić za gotovo v soboto odpotuje v Karlove Vari.

Jugoslovensko-italijanske pogodbe podpisane

Svečan podpis pogodb v Nettunu. — Odhod jugoslovanske delegacije v Beograd.

Rim, 20. julija. a. Dočim se je ministrski predsednik Mussolini že sinoči odpeljal z avtomobilom v Nettuno, sta jugoslovenska in italijanska delegacija odpotovali s posebnim vlakom danes dopoldne ob 9.10 in prispeli v Nettuno ob 10.15. Na kolodvoru je sprejel obe delegaciji generalni tajnik zunanje ministrstva senator Contarini. Delegaciji sta se nato odpeljali v grad San Gallo, kjer ju je sprejel ministrski predsednik Mussolini.

Nato se je pričelo podpisovanje konvencij. Aktu se prisostvovali poleg Mussolinija z italijanske strani državni podtajnik v zunanjem ministertvu Grandi, generalni tajnik zunanje ministrstva Contarini, predsednik italijanske delegacije Quartieri, da le delegati Luccioli, Brocchi, Barbarich, Nicotra, potem italijanski izvedenec Tacconi za dalmatinske Italijane, De Polli za Reko, Krekich, Kalebigh in Salgetti, za Zader, z jugoslovenske strani pa rimski poslanik dr. Antonijević, predsednik jugoslovanske delegacije dr. Rybaf, izvedenec dr. Hacin, tajnik Petrović ter gg. Lazarević in Milonović od jugoslovenske poslanstva. Prisotna sta bila končno tudi župana mest Anzia in Nettuna. Podpisovanje dogovorov je trajalo nad pol ure. Najprej je podpisal Mussolini, za njim dr. Antonijević ter predsednik Rybaf.

Konvencije so tiskane na zlato obrobje nem papirju, pole pa so zvezane s trakovi v italijanskih in jugoslovenskih državnih barvah. Pečati nosijo za Jugoslovence imena podpisovalcev, za Mussolinija pa liktorski znak.

Po podpisu konvencij se je vršila v veliki dvorani pogostitev udeležencev. Ob 11.40 sta obe delegaciji odpotovali v Rim. Ob 17.40 so člani jugoslovenske delegacije odpotovali proti Beogradu.

— Rim, 20. julija. (Izv.) Podpis jugoslovensko-italijanskih pogodb, ki so bile sklenjene na konferencah v Benetkah, odnosno v Florenci, po več kot enoletnih neprestanih pogajanjih, bi se imel izvršiti v soboto popoldne na gradu San Gallo pri mestecu Nettuno v bližini Rima. Podpis je bil radi nekaterih formalnosti preložen na danes dopoldne. V nedeljo popoldne je prešla jugoslovenska delegacija brzojav zunanje mini-

strstva iz Beograda, ki pooblašča delegacijo za podpis pogodb. Brzojavno podpisno pooblastilo je obenem prejel tudi jugoslovenski poslanik v Rimu Antonijević.

Ministrski predsednik Mussolini je v nedeljo vodil še kratka posvetovanja o podpisu pogodb ter se je ob 20. odpeljal na grad San Gallo. Jugoslovenska delegacija se je v avtomobilu pripeljala danes jutraj v Nettuno. Svečana ceremonija podpisa se je pričela v slavnostni dvorani gradu San Gallo ob 11. dopoldne ter je trajala do popoldne. Takoj po podpisu po kratki zakuski so člani jugoslovenske delegacije odpotovali v Beograd, Mussolini pa v Rim.

Vsebinska z Italijo podpisanih konvencij

— Beograd, 21. julija. (Izv.) V Nettunu so zastopniki Jugoslavije in Italije podpisali celokupno 32 konvencij. Najvažnejša je ona o železniškem prometu z Reko. Ta pogodba določa, da se v roku 3 mesecev po podpisu pogodbe določi direktna tarifa za prevoz blaga med Reko in zaledjem odn. jugoslovanskimi jadranskimi pristanišči. Za ta čas, dokler konvencije ne bodo popolnoma izvedene, se obe državi obvezujeta znižati prevozní tarif za les za 30 %. Ta olajšava velja za pristanišča Trst, Reko in Sušak. Tarifi, ki veljajo za prevoz blaga v Jugoslavijo do Sušaka, se imajo aplicirati tudi na Reko z edino razliko, da se tarif za 1 km doplača.

Trgovski promet v reškem pristanišču se urejuje s posebno pogodbo. Ta določa, da vrše vso upravo na ozemlju Reke italijanske oblasti, dočim je uprava na progí Reka-Baker v rokah jugoslovenskih oblasti.

V bazenu Thon de Revel se določijo posebno postopanje glede mednarodnega prometa. V tem bazenu imajo veljati vse olajšave, veljavne za reški „punto franco“. Jugoslaviji se prepusti ta bazen in carinsko kontrolo v njem vrše jugoslovenske oblasti. Jugoslovensko blago, ki prihaja v ta bazen čez italijansko ozemlje, ne izgubi svojega nacionalitetnega izvora. Stroške za do prepara in razdora.

Morda nikoli prej Slovenci niso spoznali, kako je njih edina rešitev v močnem jugoslovanskem pokretu v državi in da je samo jugoslovenstvo tisto, ki lahko zagaruje vsem krajem države enake pravice in enake koncesije življenja in napredka brez nevarnosti plemenskih koalicij in plemenskih medsebojnih koncesijskih vzrobov...

vzdrževanje tega bazena sporazumno nosite obe državi. Javna skladišča tega bazena se dajejo v upravo jugoslovanskim oblastem.

Sklenjene so bile dalje pogodbe glede razdelitve javnega premoženja na Reki, oskrbe Reke z vodo in elektriko, glede bolnic in razdelitve reških arhivov.

Glede Jugoslovenov na Reki so posebne določbe. Vsi Jugosloveni, ki so optirali za jugoslovensko državljanstvo, a so pristojni na Reko, lahko neovirano bivajo dalje na Reki, vrše svoje poklice in vzdržujejo šole v materinskem jeziku odnosno lahko organizirajo kulturna in podporna društva.

Na jugoslovenskih šolah na Reki bodo postavljeni za učitelje jugoslovenski državljani s privoljenjem italijanske vlade in pod kontrolo italijanskih prosvetnih oblasti.

Odvetniki na Reki — jugoslovenski državljani — lahko vrše svoj poklic na Reki in imajo pravico sestavljati svoje spise v materinskem jeziku. Italijanske oblasti so dolžne sprejemati te spise, ravno tako tudi spise jugoslovenskih državljanov — optantov.

Slične olajšave, kakor jih uživajo Jugosloveni na Reki, se priznavajo Italijanom na otoku Krku in v ostalih krajih Dalmacije. Tem Italijanom se zagaranira uporaba italijanskega jezika in vzdrževanje italijanskih šol. Italijanski odvetniki v Dalmaciji imajo pravico svobodno izvrševati svojo prakso v materinskem jeziku.

Novi režim na Hrvatskem

Nedoslednost notr. ministra.

— Zagreb, 21. julija. (Izv.) Dosedanji veliki župan zagrebske oblasti dr. Ivan Zuccon je izročil posle velikega župana najstarejšemu uradniku banskemu svetniku Ernestu Graboviću. Veliki župan dr. Zuccon je vpkokojen. Življal je povsod simpatije, pridobil si je tudi prijateljev v sebi nasprotnem taboru ter vestno vršil misijo narodnega in državnega edinstva. Dr. Zuccon je bil vedno borec za jugoslovensko idejo ter je moral po polomu leta 1918, zapustiti svoje mesto Poreč v Istri pred Italijani. V prav drastično luč postavlja imenovanje dr. Gaja za velikega župana politiko notranjega ministra Boža Maksimovića. V krajiški oblasti je odstavljen veliki župan dr. Ivo Makovec in je na njegovo mesto imenovan dr. Ljudevit Gaj, bivši podžupan v Vukovaru. Značilno je, da je ravno radikalni minister Boža Maksimović odredil svojaeskon vpokojitev dr. Gaja radi njegovega republikanstva. Sedaj pa ga je isti minister še povišal in imenoval za velikega župana v Karlovcu. Veliki župan v Osijeku dr. Ante Turković je tudi izročil svoje posle najstarejšemu uradniku vladnemu tajniku Steanoviću. Značilno je dalje, da je novi režim začel odstavljati ne samo eksponirane višje uradnike, marveč tudi podrejene uradnike tako sreske načelnike in druge uradnike, ki so bili pristaši samostojne demokratske stranke. Odstavljeni so sreski načelniki, tako v Sisku dr. Auer.

Velikanski požar skladišč v Atenah

1 milijon dolarjev škode.

— Atene, 20. julija. (Izv.) Skladišča, v katerih je imelo Društvo za pomoč grškim beguncem iz Male Azije shranjene razne zaloge živeža, obleke in drugih potrebščin, je danes popolnoma pogorelo; kako je požar nastal, uradno še ni ugotovljeno. Radi požara je kompromitiranih več visokih uradnikov, ki so z blagom v skladiščih različno manipulirali in blago prodajali na svoj lastni račun. Zgorelo je 1200 zabojev obleke in 400 vreč moke. Škodo cenijo na 1 milijon dolarjev. Skladišča so večinoma zalagala ameriška podporna društva. Pričakovati je, da se radi tega požara razplete zelo umazana afera. Značilno je, da so zgoreli obenem vsi računi in tudi računi generalne direktije društva za pomoč beguncem. Pet funkcionarjev tega društva je bilo nemudoma aretiranih.

IZPRAZNETEV PORUHRJA

— Berlin, 20. julija. Iz Bochuma javljajo: Zavezniki so danes jutraj izpraznili Bochum, Witten, Hattingen in Osterfeld. Londonske „Sunday Times“ javljajo, da sta Francija in Belgija naznanili angleški vladi sklep glede izpraznitve Düsseldorfa, Duisburga in Ruhrorta. Ta mesta izpraznite obe državi do 16. avgusta. Po poročilu iz Düsseldorfa je poveljnik mostišča v Duisburgu naznanil vladnemu predsedniku, da belgijske čete dne 20. julija o polnoči izpraznijo po njih zasedene kraje.

AVIJAČNA NESREČA

— Barcelona, 20. julija. (Havas) Zrakoplov, ki oskrbuje pošto med Marokom in Parizom, je na špansko-francoski meji imel defekt in je treščil na tla. Pilot in mehanik sta mrtva.

INCIDENT MED FAŠISTI IN SLOVENC NA PREVALJU

— Postojna, 20. julija. V soboto je prišlo iz Trsta kakih 50 fašistov v Prevalje, kjer so po stari navadi vpili in streljali. Potem so provocirali Slovence in jih psovali. Narodna milica je prišla „napravit mir in red“. Fašisti so udri v vojašnico narodne milice, vzeli orožje in rogovilli ž njim po Prevalju. Tržaški fašisti so bili namenjeni na Nanos, da preprečijo običajno vsakoletno slavoje na Nanosu in izzovejo s Slovenci incidente. Fašisti so bili pripravljeni na po boje Slovencev ali izlet, ki so ga pričakovali fašisti, se ni izvršil.

PODPORA ZA INVALIDE

Beograd, 21. julija p. Minister za socialno politiko je podpisal odlok, s katerim sestavlja 1.292.000 Din na razpolago Osrednjemu odboru vojnih invalidov kot 4% delež iz prodaje tobaka. Ta znesek se ima razdeliti med invalide in njihove rodbine. Ta znesek predstavlja kvoto za drugo polovico lanskega leta. Podpore bodo deležni le oni pokrajiški odbori, ki so doslej predložili poročila o dobljenih zneskih in so ustanovili zadruge v svrhu organizacije podpor za invalide in njihove rodbine. Pododbori, ki še niso poročali o nakazanem denarju, ne morejo biti deležni sedanje podpore. Monopolna uprava je stavila gornji znesek na razpolago Državni hipotekarni banki v svrhu izplačila.

FAŠISTI KOT UBIJALCI OPROŠČENI

— Rim, 20. julija. (Izv.) V Veletrih je bil danes končan proces proti štirim fašistom, ki so bili obtoženi, da so pri svečanosti zmage dne 4. novembra lanskega leta ubili več komunistov. Obtoženi fašisti so bili vsi spoznanj za nedolžne in uboja popolnoma oproščeni.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG

Trami monte, 3/3—5/6, fco meja: denar 330; hrastove vozovne deščice 43 mm, 2.65, 53 mm — 2.85 m, fco meja: denar 1250; bukova drva, 1 m dolžine, lanske sečnje, fco nakladna postaja, 3 vagoni: denar 19, blago 19, zaključek 19.

Zitni trg.

Pšenica Hard Winter II, fco. Post. trs. 2 v. ag. denar 395, blago 400, zaključek 400. Pšenica Bačka nova par. Lj. blago 365, Koruza fco. Postojna trs. denar 240, Rž lombardska fco. Lj. blago 360. Otrubi pšenični fco. Lj. denar 170. Fižol ribični orig. fco. Lj. denar 300. Gobe suhe la. fco. Lj. blago 560. Laneno seme la. fco. Lj. blago 560. Ječmen domači fco. Lj. blago 200.

EFEKTI

70dstotno invest. posojilo iz leta 1921 denar 67.50. Celjska posojilnica d. denar 201, blago 201, zaključek 201. Ljubljanska kreditna banka 225, 250. Merkantila banka denar 100, blago 104. Prva hrvatska štedionica 805, 810. Kreditni zavod 175, 185. Strojne tovarne in livarne 105, 130. Trbovška premožgokopna družba 342, 350. Zdravna družba d. d. Lj. 165, 180. 4 in polodst. zast. 1. kr. dež. bke. 20. 4 in polodst. kom. zad. kr. dež. bke. 20.

Zagrebska borza.

Dne 21. julija. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 11.055—11.155, Praga 168.15—170.55, Pariz 266—271, Newyork 56.50—57.39, London 276.08—279.08, Trst 211.10—214.10, Berlin 13.496—13.645, Dunaj 0.0798—0.0810. Valute: dolar 55.80—56.60, lira 211.50—214.50.

EFEKTI: 7% inv. pos. 1921 68, 2 1/4% drž. renta za ratnu stav 243—244, Ljubljanska kreditna 235, Centralna banka 10, Hrv. esk. banka 108—110, Kreditna banka Zagreb 104—108, Hipotekarna banka 57, Jugobanka 975—998, Prastedionica 807.50—810, Slavenska banka 67—68, Eksploatacija 40—45, Drava d. d. Osijek 130—135, Sečerana Osijek 505—515, Isis d. d. 58, Nihag 41, Gutman 415—430, Slaveks 130, Slavonija 48—50, Trboveljska 350—355, Union paromlin 400, Vevče 100—105.

Inozemske borze.

— Curih, 21. julija. Borza: Beograd 9.05, Pariz, 24.35, London 25.035, Newyork 515, Milan 19.125, Pariz 15.25, Dunaj 0.007255, Berlin 1.227.

— Trst, 21. julija. Predborza: Beograd 47.10—47.30, Pariz 127.25—127.50, London 131—131.50, Newyork 27.25—27.50, Curih 522.50—527.50, Pariz 79.75—81.25, Dunaj 0.0377—0.03825

NAJLEPŠA KATEDRALA V PETROGRADU — BOLJŠEVIŠKI MUZEJ. Svetovno znana katedrala sv. Isaka (slikanje sobor) v Petrogradu je ena najlepših cerkva na svetu. Za glavnim oltarjem je znamenita Kristusova slika na steklu, visoka nad 5 m. Zlata in z dragulji okrašena ikona te cerkve je bila ena največjih dragocenosti carske Rusije. Boljševiki so jo vzeli z vsemi drugimi cerkvenimi dragocenostmi, ki so izgubile brez sledu. Zdaj so se lotili še katedrale same, ki jo hočejo spremeniti v sovjetski nacionalni muzej.

Pismo iz Prage.

Marmaggijska afera in njene posledice. — Komunistični klub.

17. julija.

Konflikt z Vatikanom, izživen z odhodom nuncija Marmaggijskega iz Prage radi Huseve proslave, se ni omeil samo na polje mednarodne politike, marveč je segel tudi v notranjo politiko. Povzročil je krizo v koalicijski vsled neodstopnosti stranke čsl. socialistov, ki so poklicali iz kabineta železnega ministra Stifberga.

Stranka čsl. socialistov je trdovratno vztrajala pri svojih zahtevah, da se mora predložiti zbornice njene posebne interpelacije o Marmaggijskem odhodu in da se ne poda interpelacija vseh koalicijskih strank ter da se odgovori na njo s strani vlade ali zunanjega ministra v plenumu zbornice in se tam takoj prične razprava.

Ostale koalicijske stranke so s celotnega državnega vidika povdarjale, da se stališče republike v konfliktu z Vatikanom lahko izrazi pri diplomatičnem postopanju, ne pa pri debati v plenumu, ko se tudi ne more jamčiti za to, da ne pride do neveselosti. Proti zahtevi čsl. socialistov se je izrekel ministrski predsednik enako kakor zunanji minister in proti njej je bila večina vlade in koalicijske. Odklonilno stališče je večina opirala na to: da bi se z razpravo v zbornici dajalo stvariti lice, ki ni gre, da bi se nepotrežno povečeval njen pomen in z bojaznijo, da bi moglo priti do izjav, za našo državo neugodnih, zlasti, ako se vpoštevata, da se o stvari različno misli in čuti na Češkem in Moravskem, na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji. Zato je hotela večina dopustiti debato o stvari kvečjemu v zunanje-političnih odsekih in dovoliti samo izjavo zunanjega ministra. Splošno je pričanje v naših političnih krogih, da je zagrešila stranka čeških socialistov napako, ker taka zadeva se more reševati v skupnodržavnem interesu in v tem smislu se je

začelo pogajanje sredi koalicijske. Pričakuje se, da pride tekem prihodnjega tedna do sporazuma, da bo mogel parlament začeti kom septembra nadaljevati svoje delo.

Veljavni politični činitelji se trudijo za likvidacijo Marmaggijske afere, toda tako, da se pravice vlade, prezidenta in vsega naroda napram velikemu njegove zgodovine v bodočnosti ne bodo rušile, toda nasproti temu vznikajo pojavi, ki nikakor ne pripeljejo k umirjenju. Tak pojav je bil v četrti shod ljudske stranke v Lucernu, na katerem so klerikalni govorniki hujskali ljudstvo in bagatelizirali prezidenta, vlado, republiko, husitski prapor itd. V resoluciji izrekajo udeležniki nuncija zahvalo in mu kličejo: Na svidenje! Njegov odhod ima biti katoliškemu ljudstvu v vzpodbudo, da bi se brez strahu borilo proti idejam husitstva, katerega duh mora biti odstranjen. Ker niso bili dopuščeni na shod, ki je bil v zadnjem trenutku proglašen zaupnim, zastopi, jih je policija potisnila na Vavelsko namestje, kjer se je improviziral ljudski tabor, na katerem se je ostro kritiziralo nastopanje lidovcev in način, na kakršen se govori na shodu v Lucernu.

Kakšno je med občinstvom razpoloženje, priča dovolj to, da je bilo od nuncijevskega odhoda do 15. t. m. pri praškem magistratu podanih 1500 naznanil o izstopu iz cerkve, pri okr. upravi v Žižkovu in v Karlínu prihaja na dan po 20 naznanil, v Smilchovu po 40 naznanil za izstop iz katoliške cerkve.

Komunistični klub poslancev je vedno slabši. Sedaj so izstopili zopet trije poslanci: Krejčí, Kunst in Světlík, tako da je izstopil doslej že 7 članov, kateri so vsi prestopili v klub poslancev neodvisne (Bubnikove) komunistične stranke. J. K. S.

Pismo Pavla Radića Nikoli Pašiću

— Beograd, 20. julija. (Izv.) Pismo, ki je je poslal predsednik Hrvatskega seljaškega parlamentarnega kluba Pavel Radić dne 30. jun. ministrskemu predsedniku Nikoli Pašiću za pretek oficijelni pogajanj med radikali in radićevci, naglašala med drugim:

»G. Predsednik! Stojec na načelu narodne suverenosti, izražene v današnji pozitivni ustavi, parlamentarne monarhije na čelu z našo narodno dinastijo Karagorgjevičev in vodoč celokupno svojo politiko po očitni in nepobitni resnici, da smo mi Hrvatje, Srbi in Slovenci kmetijski narod in da mora naša parlamentarna monarhija z ozirom na to v prvi vrsti sloneti na temelju seljaške demokracije, smo v medsebojnih

razgovorih članov hrv.-seljaškega parlamentarnega kluba s člani narodnoraikonalne stranke z velikim zadovoljstvom ugotovili, da je seljaški poslanec in program Narodno-radikalne stranke v bistvu sličen programu in razvoju Hrvatske seljaške stranke. To naše poimovanje je bilo posebno izraženo v ponovnih razgovorih z Vami, g. predsednik.

Radićevo pismo nadalje kratko omenja razloge, zakaj so se radićevci približali Narodno-radikalni stranki. Naglašala, da so se za to odločili z ozirom na spremenjeno parlamentarno situacijo po verifikaciji spornih mandatih Hrvatske seljaške stranke. V svojo razčiščenja in sklenitve sporazuma

je nastalo v prvi vrsti vprašanje, kako sestaviti močno parlamentarno večino. Radić naglašava v pismu, da daje s tem pismom pobudo za formalna pogajanja v svrhu sporazuma o bistvenih vprašanjih, glede katerih se popreje niso mogli sporazumeti, ter o sestavi stabilne in močne parlamentarne večine in krepke »radikalno-seljaške vlade«, ker ste obe stranki najbolj poklicani za to in s tem omogočate ureditev vseh naših notranjih prilik.

Pismo dalje zaključuje, da nova parlamentarna večina omogoča napredek naroda in štiti življenjske državne interese, obenem pravi, da je sedanja parlamentarna večina slaba. Edino iz razloga, da radićevci pripomorejo k napredku naroda ter h končni ureditvi države in rednega poslovanja administracije, so pripravljeni se pogajati.

Pred očmi imajo poleg napredka naroda, zaščito in napredek našega gospodarstva, ureditev naših državnih financ in uvedbo resnega varčevanja v državi. Pismo naslavlja na g. predsednika zato, ker čuti iz dosedanje izmenjave misli potrebo, da se uvedejo službena pogajanja in da se končno ustvari taka situacija, ki bo najboljša za parlament in ureditev parlamentarnih odnosov, ki so bili doslej na veliko škodo trpečega naroda in države. Radić v pismu tudi navaja, da so pogajanja potrebna še pred pričetkom parlamentarnih posedit in da naj bi se čimprej končala. Pismo končuje:

Prosim Vas g. predsednik, izvolite sporočiti, kdaj se moremo čimprej sestati jaz in dva moja tovariša z Vašimi tremi delegati. Sprejmite izraze izrednega mojega spoštovanja Pavle Radić.

Politične vesti

— Časopisje SLS se zelo hujuje nad kapitulacijo Stepana Radića, zlasti graja najnovejšo njegovo metamorfozo iz republikanca in federalista v centralista in monarhista. Ta jeza je razumljiva, čudno pa se nam vidi, da je SLS šele sedaj spoznala Radića, dočim nas je prejšnja leta slikala kot denuncijante Stepana Radića. Pa tudi o metamorfozi kot taki bi lahko časopisje SLS molčalo, ker je SLS v zadnjih letih marsikaj storila, kar prav močno diši po Radićevih metamorfazah. Spominimo samo na komunistično agitacijo, na celjsko republikansko resolucijo, na jugoslovenstvo iz leta 1918. itd.

— K-j »Slovenec« ne gre v glavo! Včeraj smo zapisali, da v naši državi ni faktične enopravnosti, kakor bi se morala izvajati po predpisih ustave, zlasti ne gospodarske enopravnosti. Na pr. plačujemo v »rečanskih krajih« mnogo več davkov, kakor je na mestu. Po

tej ugotovitvi, ki je znana že vsakemu analfabetu, smo trdili, da imajo sedaj Radićevci priliko, da gospodarsko enopravnost s svojimi 70 poslanci ublažijo in po možnosti celo odpravijo. Mislili smo, da 70 poslancev gotovo več zaleže kot na dva iz Slovenje, ali pa 23 poslancev SDS. Samo »Slovenec« tega ne vidi. On misli, da mora 1 poslanec toliko storiti in toliko zaleči kot 140 poslancev radikalne stranke. Očitno misli pri taki matematiki na svoje poslance, ki toliko zaležejo, da velja enačba 19 = 0.

— Mala antanta proti Vatikanu? Bureški list »Lupta« piše, da namerava Mala antanta nastopiti proti Vatikanu resolutno radi konflikta, ki ga je izzvala Marmaggijska afera, katerega pomeni vikanje v notranje razmere članice antante in tudi radi zavlačevanja pogajanj glede konkordata z Jugoslavijo in Romunijo s strani Vatikana.

Prosveta

Lovis Corinth umrl

V petek je podlegel v kopališču Zandwoort pri Amsterdamu pljučnici slavni slikar Lovis Corinth. Pokojnik je bil eden najodličnejših slikarjev nemške impresionistične generacije in poleg Liebermanna ter Slevorka glavni predstavitelj nemškega modernega slikarstva. Rojen je bil v vzhodni Prusiji kot kmetijski sin leta 1858. Stariši bi bili radi imeli visoko naobraženega gospoda, toda deček je pokazal že v zgodnji mladosti nadarjenost za slikarstvo. Zato se je vpisal na slikarsko akademijo. Največ se pa je naučil v ribiški vasici Buxtehde, kjer je o počitnicah neprestano opazoval sonce, veter in morje. V 80. in 84. letih je študiral v Monakovem. Ob tem času ga je najbolj zanimala plastika človeškega telesa. Pozneje je bil na slikarski akademiji v Antverpnu in v Julijainovi šoli v Parizu. Leta 1890. je odšel za 10 let v Monakovo, kjer je dosegla njegova umetnost vrhunec. Tu je naslikal svojo najboljšo sliko in za tista leta najboljše slikarsko delo — Križanje. Leta 1900 se je preselil v Berlin, kjer je bilo takrat središče nemškega umetniškega življenja.

Za moderno nemško umetnost je Corinth ogromnega pomena. Z njim je prišla v nemško umetnost zopet ona notranja prvotna sila, ki daje umetnosti pravo vrednost in obilje. Nemški impresionizem je postal z njim temperamenten in oduševljen. Slog njegovih pokrajin je zdrav, »močan«, naturalističen do najmanjših podrobnosti. Pokojnikova dela so trajne vrednosti za nemško umetnost.

Naravoslovje v ameriški šoli

V zadnjih treh ali štirih letih je bila v raznih državah ameriške Unije napovedana zakonodajni potom volna evolucijski teoriji in protiznanstveno gibanje se strašno razširja. Isti dan, ko je bil aretiran v Nashvillu v državi Tennessee učitelj naravoslovja Scopes, je stopil v Floridi v veljavno enak zakon, kakršnega je prekršil omejen obtoženec. Modrost in resnice, za katere so se svoječasno veliki misleci trudili celo svoje življenje, se nadaljujejo sedaj s strani davkoplačevalcev; izhajajo iz volje in se uveljavljajo v zakoniti redakciji. To gibanje vodijo »fundamentalisti«, to

je združene številne male in velike sekte, ki hočejo temelj življenja, kakor pravijo, postaviti zopet na besedilo sv. pisma. Gojišča znanstva, ki jih vzdržuje ali subvencionira država, se izpreminjajo v dogmatične zavode. Dijakom Southwestern College v Kanzasu se odvzame zabljuba, da študij evolucijske teorije ni porušil njihove vere v boga. V Kaliforniji kontrolira šest novih Collegov več verskih družb in neki znanstvenikom sovražni komite se trudi že leto dni, da bi pripravil vzgojni departement v Kaliforniji do tega, da bi pregledal iz šole vse učne knjige iz naravoslovja, ki se nanašajo na evolucijsko teorijo. Baje pride to vprašanje prihodnje leto celo v zvezo z državnimi volitvami. Fundamentalisti so podali petico na vlado, da se zopet uvede oblikovno čitanje sv. pisma v javnih šolah v Kaliforniji. Naravoslovni oddelek državne univerze v Kaliforniji je bil doslej eden najboljših. Ako prodre program teh ljudi pri prihodnjih volitvah, bo ruiniran.

V Oklahomi je že več nego dve leti prepovedano učiti evolucijsko teorijo. Neki zakon o Teksasu se glasi: Noben nevernik, ateist ali agnostik ne sme biti v nikakoli lastnosti nastavljen na univerzi v Teksasu. Vzgoje oblasti v North Carolini ne zaposlijo nobenega učitelja, ki veruje na evolucijsko teorijo. Enaki zakonski predlogi so že pripravljani ali so pripravljeni v državi Mississippi, Georgiji, vzhodna Virginija, Arkansas, Jova, Illinois, severna Dakota, Minnesota, Oregon in Arizona.

Celo to se dogaja, da zemljepisne knjige, ki so v rabi v privatnih šolah nekaterih sekt, ne vedo še prav nič o obliki zemlje, da je okrogla in v mnogih javnih šolah mora čitanje svetopisemske geneze nadomeščati geologijo. Čitanje sv. pisma s polaganjem važnosti na pripovedovanje o ustvarjenju je v mnogih državah obligatoričen šolski predmet. Sedaj se dvigalo v varstvo znanstvenih interesov družstva, ki imajo silno težko nalogo in se morajo za sedaj omejevati na formalne proteste proti delovanju fundamentalistov.

★ ★ ★

— Francoska študija o preboju makedonske fronte. Kap. Rimieri je izdal pod naslovom »Une division française à la bataille du Dobropolje«, študijo o operacijah 22. pehotne divizije, ki se je borila pri končni ofenzivi proti bolgarsko-nemskim četam I.

1918. skupaj z II. srbsko armado pod poljestvom vojvode Stepanovića.

— Aktuelni jadranski problemi. Povodom Jadranske Izložbe, koja se otvara 25. o. ml., redakcija našeg velikog ekonomskog časopisa »Bankarstvo«, izdala je jednu odlično opremljenu propagandističku publikaciju, koja sadržaje trideset originalnih, u ovu svrhu napisatih rasprava. Među autorima nalazimo: ministra n. r. Ljubu Jovanovića, ministra n. r. predsjednika Jadranske Straže, don Jur. Biankini, predsjednika Jadranske Izložbe Dra. I. Tartaglia, pomoćnika sobračaja ing. Ran. Avramovića, pa onda Ljubomira St. Kosiera, Milana Prpića, Milana Krešića, Jerka Čulića, Dra. Cirila Žizka, Dra. Melka Čingriju, Dra. Hugu Werka, Dra. Vladimira Ravnikara, Dra. M. Stojadinovića, Dra. Ljubu Leontića, Matu Šarića, prof. Stevu Ostermana, Dra. Peru Mitrovića, prof. Silvija Alfirevića, Niku Bartulovića, ing. Nikolu Kabalina, Dra. Filipa Lazarevića, Dra. J. Beroša, Dra. Orlića, Artura (Benka Bojničkog), ing. V. Murgur, F. D. Andričevića, Maksima Sardešića, Dra. Mirka Kus-Nikolajeva i druge. Cijena je ediciji 50 dinara, oprema je odlična. Dobiva se u svima knjižarama i kot izdavača: Glavne Administracije »Bankarstva« u Zagrebu, Marovska 30. Knjižare i sakupljači predplata 25% rabata. Svaki obrazovan građanin, koji se interesuje za savremene probleme našeg Jadrana, treba da pročita ovu interesantnu publikaciju.

Julijska krajina

— Iz Vel. Briguda v Istri poročajo, da se pojavljajo v gozdskih volkovih, o katerih se že dolgo časa ni nič čulo. Lovci iz Opaticje se pripravljajo na lov na volkove.

— Na Dobrovem v zapadnih Brdih vzprijorilo dne 26. t. m. izro »Deseti brate«.

— Zopet prepoved. Izobraževalno društvo »Danica« v Pasjaku je hotelo prideriti v nedeljo veselico ali oblast jo je prepovedala. Menda se »boji« nemira in nereda, katerega pa se domačin ni ne boje, ker vedo, da bi prideritev potekla mirno.

— Rekreatorji »Lege«. Za prosek in Kontovel v tržaški okolici je otvorila »Lege« nov rekreatorij, v kateri bo vabila in silila slovenske otroke. V goreni tržaški okolici ima »Liga« sedaj že štiri pasti za slovensko dečo.

— Za povzdolgo mizarstva v Solkanu. Zavod za pospeševanje male obrti je prideril tudi letos v Solkanu izpopolniti tečaj za mizarje. Otvorjen je bil te dni. V tečaj, ki ga vodi prof. Tomasarg, je vpisanih 25 mizarjev.

— Morilci in požigalci iz Plisovice pred poroto. V Trstu se je vršila porotna razprava proti 26letnemu H. Zerjalu in 27letnemu A. Kosiču, oba iz Plisovice na Krašu. Obdolžena sta bila zločinov nameravane umora, poskušene umora in požiga. Zerjal se je maščeval nad hčerjo posestnika Petelinca, ker ga ni marala. Prišel je s Kosičem ponoči pred Petelinovo hišo in začel streljati. Kosič ga je hujskal. Druge jutro je zopet streljal. Pri tem je ustrelil starega Andreja Rebuljo iz bližnje hiše, ki ga je svaril. Potem sta zbežala. Čez mesec dni sta bila Zerjal in Kosič zopet v Plisovici. Udrila sta ponoči v Petelinovo hišo in zanetila ogenj. Petelinca je zadela požarna škoda na 100.000 lit. Obsojena sta: H. Zerjal na 11 let in 8 mesecev ječe, A. Kosič pa na 8 let in 3 mesece ječe.

— Dobrodelna prireditelj. V Sežani se je vršila v nedeljo na vrtu hotela »Tri krone« dobrodelna prireditev v korist Rdečemu križu in — dečjemu azilu »Lege«. Morda gre bolj za »Lege« kakor pa za Rdeči križ! Toda kar tako samo za »zalego« je težko prireditelj v Sežani veselico, zato treba »Lege« lepo nasloniti na Rdeči križ, da bo uspeh večji. In vabijo se seveda na take prireditve Slovenci, ki naj s svojimi prireditvami pomagajo raznarodovati slovensko dečo.

— K obilnim volitvami v Idriji. Obilne volitve so zaradi spletke naravnost vostružarjev preložene. Tako je dosegel svoj cilj tudi bližnji komisar Agneletti. Bil je že gotov sporazum za skupen nastop, toda prišla sta v Idrijo iz Gorice posl. dr. Bešenjak in dr. Bitežnik, ki sta razbila dogovore in sedaj hočejo klerikalci sami nastopiti ali pa morda iščejo pomoči cele pri komunistih.

— Slaba trgatve se napoveduje letos v Istri. Tako poročajo iz Sovinjske in okolice, da je odpadlo nad 70 odstotkov grozdja. Posušilo se je, ker se prijemla grozdja neka bolezen, ki grozi uničiti vinograde.

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

Zdravnik je že ves vznemirjen ogledoval neznanca. Bržkone je stal pred njim bolnik iz njegove stroke, pa si še ni bil prav na jasnem, kaj naj v tem slučaju stori, ko se je čudni gost nenkrat tako glasno in odkrito zasmejal, da je bil zdravnik v zadregu.

— Smatrate me za norca in razmišljate, kaj početi z menoj, da bi se čim prej iznebili mojega nadležnega poseta — je dejal neznanec dobrodušno. — Pomirite se, moj mladi prijatelj, Sem pri zdravi pameti. Naj se vam zdi še tako neverjetno, kar sem vam povedal — to je nepobitna resnica. Res sem lastnik življenjskega eliksirja. Zdej se pa pomeniva resno.

Ze davno iščem človeka, ki bi mu mogel izročiti znanje in skrivnost svojega življenja, toda vse moje iskanje je bilo zaman. Slučaj me je opozoril na vas. Preiskal in proučil sem vaše življenje, vaš značaj in vaše težnje. Znani so mi vaši dvomi in hrepenenje po znanju, ki vas muči. Iz vsega tega sem sklepal, da ste vi od vseh še najbolj sposobni prevzeti moje nasledstvo. Odgovorite torej jasno: ali hočete večno živeti?

3 Mladi zdravnik je zardel in planil pokonci.

— Seveda hočem! Samo dvomim, da bi mi mogli dati to, kar obetate. Kako bi zaslovelo vaše ime, če bi res imeli v rokah sredstvo za podaljšanje življenja na zemlji?

— Kako morete misliti, da bi hotel izrabiti skrivnost dolgega življenja v to, da ustavim delovanje modrega in koristnega zakona ter obremenim zemljo z milijoni nepotrebnih ljudi? Saj so dobrotniki človeštva zelo redki in prav resno dvomim, da bi se hoteli poslužiti mojega sredstva.

A zdej, evo mojih pogojev: hočem, da mi daste malo krvi, ki je že v razkroju; ker ste sami — zdravnik, tudi veste, da ste obsojeni na smrt: stanje vašega srca in vaših pljuč izključuje vsako okrevanje z navadnimi sredstvi. Kot nadomestilo za to kri, ki mi bo pomagala umreti, vam dam življenjski eliksir. Ena kaplja na večjo množico tekočine bo povsem zadostovala, da vas izleči in vam da quasi — večno življenje. Ostalega življenjskega eliksirja se pa nikar ne dotikajte. Varujte se in nikomur ne zaupajte te skrivnosti; naj vas nikar ne premaga želja, da bi naselili zemljo z nesmrtnimi ljudmi. Izkušajna bo velika, toda vaša dolžnost ji mora kljubovati. Še nekaj: če vam dam življenjski eliksir — vam zapuščam tudi svoje znanje, imetje in ime. Zdej se odločite: hočete biti moj naslednik? Deset minut imate časa za razmišljanje.

Ralph je bil potr.

Misli so mu bolešno vrvele po glavi, silno razburjenje mu je zapiralo sapo. Kar je srečal z očmi neznančev umni in energični pogled, na kar se je takoj zopet umiril.

— Sprejemam vašo ponudbo, razpolagajte z menoj, — je dejal in segel čudnemu gostu v roko. Ta je stisnil roko in vstal.

— Če je tako, morate takoj z menoj.

— Bo trajalo potovanje dolgo?

— To bo odvisno od okolnosti. Bržkone par tednov.

— V tem slučaju vas prosim, da mi dovolite četrt ure, ker se moram pripraviti in sporočiti slugi, da odpotujem v zadevi dedščine.

— Izvolite! Počakam vas na stopnicah.

V trenutku je Ralph zložil v ročni kovčeg nekaj perila in dve obleki. Nato je zbudil Patrika, odredil vse potrebno ter mu dal denarja za domače potrebe. V žep je še stisnil medaljon s sliko pokojne matere in se vrnil k neznanecu.

Molče sta odšla po stopnicah, sedla v pripravljeno kočijo ter se odpeljala naravnost na kolodvor, kjer sta dobila mesto v vlaku, ki je odhajal v Dover.

Neznanec je imel v vlaku svoj kupe in ko je vlak krenil, je povabil Ralpa k večerji; toda živčeno razburjeni zdravnik ni imel teka. Ker je na njegov sopotnik zbiljal šale, ko je jemal iz košare, ki jo je prinesel čokati sluga, najfinejše delikatese, se

je zdravnik pomiril. Lotil se je jedi, popil čašo divnega vina ter se slednjič celo odločil vprašati, kam potujeta.

— Ne celino, vse drugo izveste pozneje, — je odgovoril neznanec s pomembnim nasmehom.

Vožnja je trajala več dni. Ustavila se nista nikjer več, nego kolikor je bilo potrebno do prihoda ladje ali vlaka. Toda potovanje je bilo tako udobno, da Ralph, ne glede na svojo bolehnost ni čutil niti najmanjše utrujenosti.

Zdej je vedel, da potujeta v Švico, v kanton Wallis. Po prihodu v Švico sta se ustavila v osamljeni vasi ob vznožju Monte Rosa in zagonetni sopotnik mu je izjavil, da se napotita takoj drugi dan v gore.

Ralph se je zelo začudil, vendar pa ni ničesar odgovoril. Če se je odločil za to pustolovščino, jo je treba dokončati.

Drugi dan sta se oba potnika razmeram primerno oblekla, vzela turistovske palice in hajd' na pot.

Ko sta dosegla prve višine in ko je postalo ozračje hladnejše, je neznanec z nasmehom pripomnil:

— Nočevati bova morala v lednikih; ali se ne bojite, da bi zmrznili, dragi prijatelj?

Ralph je odkimal z glavo

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 21. julija 1926.

— **Stepan Radić na povratku z Blea.** Nj. Vel. kralj Aleksander je včeraj popoldne sprejel v daljši avdijenci predsednika HSS Stepana Radića in ministra za agrarno reformo Pavla Radića. Avdijenca je trajala od 16. do 19. Po avdijenci je Stepan Radić izjavil zastopnikom tiska, da je z avdijenco zelo zadovoljen. Danes zjutraj sta se z beogradskim brzovlakom odpeljala Stepan Radić in minister Pavle Radić iz Lesc proti Beogradu ter sta prispela v Ljubljano ob 8.15. Na glavnem kolodvoru je pozdravil ministra Pavla Radića veliki župan dr. Baltić. Pred samskim vozom se je zbralo občinstvo, ki je hotelo videti voditelja hrvatskih seljakov. Stepan Radić se ni pokazal. Vlak je ob 8.30 odpeljal dalje proti Zagrebu. Z Blea nam poročajo o avdijenci še, da je kralj Radića povabil na večerjo. Avdijenca je bila precej dramatična in se zdi, da je Stepan Radić pripovedoval vladarju vso zgodovino svojega političnega in javnega delovanja. Med avdijenco si je rodbina ministra za agrarno reformo Pavla Radića ogledala Bled ter je veslala tudi na otok Mariji Devici.

— **Gospa Franja dr. Tavčarjeva v avdijenci pri kralju.** Gospa Franja dr. Tavčarjeva je bila imenovana, kakor znano, za častno dvorno damo. Včeraj je kraljica Marija pozvala gospo Franjo Tavčarjevo v nastopno avdijenco. Dvorni avtomobil s častno stražo, orožniškim narednikom in včeraj ob 14. odpeljal gospo Tavčarjevo iz Ljubljane na Bled. Ob 16. je kraljica novo dvorno damo sprejela v poldrugourni avdijenci. Kraljica Marija se je s toplim zanimanjem in iskreno pristranostjo zanimala za vse naše humanitarne zavode in institucije, ki vzgajajo našo mladino. Zlasti so jo zanimale informacije o Dečjem domu. Ga. Tavčarjeva je dalje kraljici poročala o ženskih organizacijah in o ženskem sibanju v Sloveniji. Kraljica posveča posebno pozornost izobražbi kmetijskih deklet in je odločena izvesti akcijo za ustanovitve gospospinskih šol po vsej državi. Takim šolam pripisuje kraljica največji vzgojvalni pomen. Gospa Tavčarjeva si je dovolila vprašati kraljico po zdravju prestolonaslednika Petra. Kraljica ji je s pravo materinsko ljubeznijo in nežnostjo zatrievala, da se prestolonaslednik dobro razvija, kar ji je v veliko radost in zadovoljstvo. Mladi Peterček se na Bledu prav izvrstno počuti. Kraljici je žal, da ne more delati izletov med naše ljudstvo zaradi neugodnega vremena.

— **Radić se zanima za ljubljanske dnevnike.** Stepan Radić je v salonskem vozu sprejel poročevalce listov ter se je zanimal za ljubljanske dnevnike. Govoril zelo dobro slovensko. Z radostjo je vzel v roke oba jutranja lista »Jutro« in »Slovenca«. Ker je Stepan Radić zelo kratkoviden, mu je sin ministra Pavla Radića prečital glavne naslove v jutranjih listih o političnih dogodkih. Glede »Slovenskega Naroda« je izjavil, da mu je list kot eden izmed najstarejših slovenskih dnevnikov prav dobro znan in dobro ve, da je bil »Slovenski Narod« vedno na braniku nacionalnih interesov ter odločen borec za narodno ujediniteljnost. Stepan Radić je bil s posetom na Bledu zelo zadovoljen in se ne more načuditi krasotam naših planin in Bleda.

— **Naš novi zlati denar.** Z ozirom na to, da je dinar stabiliziran, razmotriva finančno ministristvo vprašanje o uvedbi zlatega denarja. Po izjavi finančnega ministra se prekuje velik del avstrijskih zlatnikov in kron, ki se nahajajo v naši državi, naj bi se jih preloži v zlatnike. Prekovanje teh zlatnikov se izvrši še tekom tega leta v Franciji. Zastopniki se prekuje okoli milijon zlatnikov v nove zlatnike s sliko kralja Aleksandra. Ti zlatniki bodo predstavljali vrednost okoli 200 milijonov dinarjev.

— **Mednarodni profesorski kongres.** V Beogradu se vrši v dnevi 25. do 29. avgusta mednarodni kongres srednješolskih profesorjev. Na sestanku delegatov srednješolskih profesorjev v Parizu je bil določen program kongresa. Svečana otvoritev kongresa je 26. avgusta ob 10. dopoldne v prisotnosti vseh delegatov, zastopnikov civilnih in vojaških oblasti kraljevine SHS in diplomatičnega zbora. Kongres se odpravi v svečani dvorani beogradske univerze. — Kongresa se udeležijo nad 100 delegatov iz Francije, Anglije, Belgije, Češkoslovaške in Poljske.

— **Ljudsko vseučilišče v Splitu.** Zasnovano je v Splitu ljudsko vseučilišče, katerega delokrog bo obsegal jadransko primorje in dalmatinsko zagorje. Vršila se bodo javna predavanja s sklopičnimi slikami in filmi po mestih, vaseh in selih. Zavzeli pa so se za vseučilišče odlični možje in tako je pričakovati željenega uspeha.

— **Zavarovanje privatnih nameščenecv za slučaj brezposelnosti.** Ker vse kaže, da država v kratkem uvede zavarovanje za slučaj brezposelnosti na osnovi zakona o zavarovanju delavcev, se je bavil s to zadevo II. redni kongres »Saveza privatnih nameščenecv« v Zagrebu in zaključil, da se povzga pomoč za slučaj brezposelnosti na ta način, da se uvede 5. članarinski razred. Sedaj znaša brezposelnška pomoč do 50 D dnevno in sicer do 84 dni.

— **Podržavljenje madžarske južne železnice.** V septembru se prično pogajanja za podržavljenje madžarskih južnoželezničnih črt. Proga južne železnice preide v državno upravo najbrže z novim letom.

— **Najnovejši fotografski posnetek Stepana Radića.** Slovenski fotografi-amaterji so se zanimali za Stepana Radića in so na vsak način skušali dobiti najnovejši njegov posnetek. Na Bledu se jim stvar ni posrečila. Imeli so smolo. Danes v Ljubljani se je posrečilo nekemu gospodu dobiti najnovejši posnetek. Zastopnik ljubljanskih listov,

je naprosil Stepana Radića za dovoljenje, da ga sme neki fotograf-amater fotografirati. Stepan Radić je prav vljudno v to privolil in fotograf je napravil dva posnetka. Dobrodušno je pristavil: »Sedaj imate dokaz, da sem bil res v Ljubljani!«

— **Glas iz občinstva!** Pišejo nam: Ze opetovano so listi nastopili proti številnim krošnjarjem in sličnim preprodajalcem, ki ne puščajo pasantov pri miru, nadlegujejo vsakega hip goste po gostinah in kavarnah, poleg tega pa odjedajo zaslužek poštenim našim trgovcem, ki morajo plačevati visoke davke. Umestno bi bilo, da se za zadevo pobriga policija ter izžene vse te prodajalce, krošnjarje in prekupevalce, ki itak prodajajo samo blago sumljivega izvora. Kako pride gost do tega, da ga vsak hip nadlegujejo krošnjarji in in čemu trgovci plačujejo davke?

— **Zabavni večer »Jadranske Straže«** na Bledu v soboto 18. t. m. se je izvršil naravnost sijajno. Arangement večera so vodili gg. dr. Obrat Simić, odvetnik iz Beograda in član glavnega odbora »Jadranske Straže«, naš slikar Marčić in Aleksander Molnar ter to tako sijajno, da je do zadnjega kotička napolnjena divna Kavarna Toplice valovala v vselem razpoloženju do ranega jutra. Za »Jadransko Stražo« se je nabralo ob tej priliki nad 3800 Din, kar je najlepši dokaz popolnega uspeha. Zbrana je bila najfinjša družba letoviščarjev raznih narodnosti, domačine pa je v prvi vrsti zastopal sam blejski župan g. Kenda. Ena najzanimivejših točk vspeveda je bila plesna tekma, za katero je daroval g. akademski slikar Marčić oljnatno sliko z našega Jadrana kot prvo nagrado, ki je bila prisojena paru gospodični Gordani Dimović iz Zagreba in gospodu Pavlu Gregoriću iz Beograda, drugo nagrado sta dobila gospodična Gomes z Dunaja in gospod A. Lövi iz Beograda, tretjo gospodična Mara Vovk z Bleda in gospod S. Levi iz Beograda, četrto gospodična Tea Hartman in gospod Niko Hartman iz Ljubljane. Te tri nagrade je darovala Kavarna Toplice. — Občinstvo je glasovalo samo, ožjo razdelitev nagrad pa je izvedla jurija, sestavljena iz profesionalov umetnikov, novinarjev in dveh delegatov občinstva. Med šaljivo pošto, bitko s cvetličami, lopotmi in serpinetami se je plesalo narodne in moderne plesne pa sta izvajala ljubka gospodična Marijana z gospodom Georgeom. V imenu »Jadranske Straže« se zahvaljujejo prireditelji vsem darovalcem cvetlic, kakor vsem ostalim damam in gospodom, ki so na ta ali oni način pripomogli k tako lepemu uspehu. Mali ali agilni odbor pa je s tem šele začel svoje delo. Zeleti bi mu bilo tudi v bodoče isti uspeh.

— **Ogled tovarn.** Včeraj popoldan so si učitelji-kandidati, ki obiskujejo tukajšnji rokotovski tečaj za mizarstvo, rezbarstvo, tesarstvo in kartonažo v obrtni šoli, ogledali v nazorno poučne svrhe papirnico v Vevčah ter kemično tovarno na Selu. — Ravnateljstvu in tehnično osebje v obeh tovarnah sta učiteljem dragevolje razkazali posamezne tovarniške oddelke za produkcijo vseh vrst papirja in ves proces izdelovanja, na kratko: ves obrat. V kemični tovarni se je vršilo razlaganje in razkazovanje kemičnih izdelkov in snovi za nje. — Učiteljstvo se je vrnilo zadovoljno, zahvalivši se lastnikom tovarn in tehničnemu osebju za ljubeznivost in trud.

— **Industrijalce, trgovce in obrtnike** se naproša, da v lastnem, kakor tudi v interesu skupnosti nemudoma prijavijo svojo udeležbo kot razstavljalce v letošnjem vselemu od 29. avgusta do 8. septembra leta 1926. Jesenska konjunktura obeta biti dobra, naj torej nihče v lastnem kakor tudi v skupnem interesu ne zamudi pri zanimivem in zanimivem razstavljanju, saj jim uspeh ne izostane ne na vselemu, ne pri večjem obratu v lastnih lokalih.

— **Iz Novega mesta** nam pišejo: Usmiljeni brat fr. Ksaver Zaman je zapustil bolnico v Kandiji, ker je prestavljen v Gorico. Vsem je žal po vrlim možu, ki je bil res sposoben zdravniški pomočnik, neustrašen v svoji službi, žrtvujoč se noč in dan v blaginjo trpečega človeštva.

— **Z Viča nam pišejo:** Klerikali na Viču so postali živahni in pišejo novice v »Slovenca« kar na debelo. Glede zadnje občinske seje, v kateri se je govorilo o ubožnicah, pribijemo, da je predlagal g. Kušar, da se mora takoj prikriti z zidanjem ubožnice in da ga je ves obč. odbor zavrnil in tudi g. župnik, češ da to nemogoče. — Mogoče je g. Kušar takrat sanjal o lepših časih, ko bo kot predsednik viške klerikalne občinske delegacije kraljeval in vodil politiko SHS po odhodu g. župnika. Saj se še spominja tistih dni, ko se je pri Pavliču govorilo nekaj podobnega. Če človek kaj tako lepega sanja z odprtimi očmi, potem se mu lahko zgodi, da česa ne sliši. Veseli nas, da sta g. Strukelj in Gale čila in zdrava. Saj jima to vsakdo privoščil. Za zastave pa niso prosili demokratije, pač pa Sokoli in se tega prav nič ne sramujejo. Ker prosil pač vsakdo lahko. Viški Sokol je lahko ponosen, da njegova prošnja ni bila zaman. Vse se je odzvalo, razen par zakrknjenecv, ki ne znajo ločiti politike od Sokolstva in pa nekaj terjalk, ki po ves teden prosile, da bi dal Bog v nedeljo dež.

— **»Pasji dnevi.«** V četrtek, 23. julija, je pričel »pasji dan«, ki prinesejo radi soparne dneve z nevihtami in plohami, pa tudi večkrat s točo vmes. Sicer pa imamo letos že tako ploho za ploho in nevihto za nevihto, soproto in skoro nč poletnega vremena. Ako nam še pasji dnevi prinesejo svoje občilne neugodnosti, potem si bomo dobro zapomnili poletje 1925.

— **Iz uradnih krogov** smo dobili zelo oster dopis, ki žigosu surovost, katere se je razpasla po Ljubljani med nekaterimi pripadniki inteligence. Napad na mitničarja P. je izrazil povsodi hude komentarje. Želimo, da se taki pojavi posurovelosti ne prijetijo več.

Novi Tarzani

V. del Tarzana je ravnokar izšel; naroča se v Zvezni knjigarni, Ljubljana, Marijin trg

— **Mesto vesca na krsto** blagopokojne sestre Giovanna Sorretino v Trstu daruje Rudolf Tenente za slepce Din 200.

— **Kolo jahača in vozača** v Ljutomeru slavi dne 15. in 16. avgusta t. l. petdesetletnico svojega obstoja. Prvi dan razstava konj, uporabnostna preizkušnja in dirke, drugi dan popoldne velike dirke.

— **Novi most Reka - Sušak.** Z Reke poročajo, da je bil v ministrstvu v Rimu končno odobren načrt za gradbo novega mosta med Reko in Sušakom, ki je bil dogovorjen med jugoslovensko in italijansko tehnično komisijo. Dela se pričnu te dni. Most bo stal okoli 2 milijona lir.

— **O blagodejnem dežju** pišejo dalmatinski listi. Pri nas v Sloveniji imamo toliko dežja, da se ga ne drži niti kosček blagodejnosti več. V Kninu, Driših, povsem dalmatinskem primorju je dež 17. t. m. dal zadosti potrebne vode, da se ne bo bati suše. Dalmatinski kmetovalci pričakujejo obilo sena, koruze, sadja, zelenjave in grozdja. Pri nas sadja skoro ne bo nič, obeta se je fižol in zelje, grozdje kaže slabo, ako ne bo vsaj v avgustu ugodnega vremena.

— **Požar radi strele.** V Polici pri Višnji gori je v četrtek popoldne tresčilo v poslopje posestnika Josipa Struklja. Kljub temu, da so takoj prihiteli na pomoč požarne brambe iz Grosupelja, Smarja, Št. Jurja in Gatinca, je poslopje pogorelo do tal. Zgoraj je tudi gosposdarsko poslopje.

— **Samomori učiteljice v Rogški Slatini.** Včeraj se je v Rogški Slatini zastrupila gđ. Ninković, učiteljica iz Zemuna. Zadržila je močan strup in je bila takoj mrtva. Vzrok samomora ni znan.

— **Velika železniška tatvina.** V petek se je z brzovlakom peljal iz Zagreba proti Beogradu trgovec Aleksander Hauser z Dunaja. Med vožnjo je zaspal in se zbudil šele v bližini Beograda. Hoteč si zapaliti cigareto, je nenadoma opazil, da mu je izginila doza, istočasno pa je opazil, da je zmanjkala tudi njegova listnica z večjo množico avstrijskih funtov. Denar je v naši valuti znašal pol milijona Din. Trgovec je takoj obvestil sprevodnika in preiskalca sta takoj vagon ter vlak, toda o tatovih ni bilo sledu. Beogradska policija je ugotovila, da so tatovski vagon, ki je bil zaklenjen, odprli s ponarejenim ključem, ali pa so dvignili okno na vagonu. Trgovec je vsled silne razburjenosti dobil srčni napad in so ga prepeljali v bolnico. Za lopovi je bila izdana tiradica, obenem so bile obveščene vse banke, da pazijo na one, ki bi hoteli menjati funte.

— **Dva roparska napada.** Dne 18. julija okoli 2. ure zjutraj so neznanu roparji vdrl v hišo posestnika Frana Vintarja v vasi Hruševac pri Straži. Roparji, ki so bili maskirani ter oboroženi s samokreči, so najprej vdrl v poselsko sobo, kjer so služkinjo vprašali po gosposdarju. Med tem se je gosposdar sam vzbudil in ker je silšal nenavadno šum, je pograbil samokres in lovsko puško ter zakričal: »Kdo je?« Ni pa dobil odgovora. Misleč, da so telovajši zunaj hiše, je hotel oditi na slamo, ni pa mogel odpreti vrat, v katerih je tičal polomljen vitrih. Zavpil je še enkrat: »Kdo je?«, nakar so roparji poskakali skozi okno in izginili v temi noči. Vintar je streljal za njimi, a ni nikogar zadel. O zločinskem napadu so bili takoj obveščeni orožniki, ki so takoj uvedli zasledovanje za roparji. — V zagrebško bolnico so prepeljali seljaka Mata Benčaka iz sela pri Borešcu. V soboto zvečer se je s selja v Križevcih vračal domov; v gozdu med Špirancem in Lepinacem pa so ga napadli dosedaj neznanu roparji in mu odvzeli vso gotovino. Pri napadu je dobil seljak Benčak tri strele, od teh dva smrtno nevarna. Na istem mestu so roparji napadli še nekega drugega seljaka, kateremu so odvzeli ves denar. Napada sta bila prijavljena orožnikom.

— **Šentjakovski sestanek v šotorih** se vrši 26. julija na sokolskem telovadišču na Prulah in ne 2. t. m., kot je bilo v nedeljski številki napačno tiskano.

— **Smrtna kosa.** V nedeljo popoldne je umrl v Ljubljani — Krakovski naep 10 — nadučitelj France Stergar. Pred vojno je služboval v Desklah pri Kanalu na Gorškem in med vojno v begunskih taboriščih. Po razsuhu je bil pridržen višjemu sokolskemu svetu, pozneje prosvetnemu oddelku v Ljubljani, kjer je še pred 14 dnevi vršil svojo službo. Pogreb se bo vršil v turek ob 4. popoldne pred hišo žalosni na pokopališču sv. Krišti. Sočani in Primorci spreminjajo našega rojaka na poti k večnemu počitku v obilnem številu N. v m. p.

— **Orjuna št. Jakob — Krakovo —** Trnovo vabi vse žen. članice na sestanek dne 23. t. m. pri »Kavčiču« na Prulah. — Dnevni red: Izvolitev načelnice. Udeležba strogo obvezna. — Zdravo. Odbor. 1417-n

— **Poroč na cesti, Sluzkinja Viktorja R. s Črnuč** se snoti na Vodovodni cesti povla krepkega dekleta. Prepeljali so jo z rešilnim avtom v bolnico. Mati in otrok sta zdrava.

— **Tatvina, Červaju Josipa Stanič,** zagrebčan pri avstrijskem Dukiću. na Bile

ukradene hlače in ura v skupni vrednosti 500 Din.

— **Arotacija.** Prijeta je bila neka Pavla Franc, ki je poneverila svoj prijateljci obleko in jo prodala. Izročili so jo sodišču.

— **Ukradena napisna tabla.** Slikarju Josipu Mekincu je bila v Vošnjakovu ulici ukradena napisna tabla, vredna 400 Din.

Iz Celja.

— **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici je umrl 18. t. m. po kratki bolezni v 32 letu svoje starosti g. Jože Pintarič, družabnik tvrdke Janko Artman drug v Št. Jurju ob juž. žel. Pogreb se je vršil na celjskem okoliškem pokopališču v ponedeljek popoldne. Bodi mu ohranjen blag spomin!

— **Običajni Anin selen na Teharju pri Celju** se vrši letos že v soboto, dne 25. t. m., ker pada Ana na nedeljo.

Iz Maribora

— **100letni starček.** V kratkem pravi hišni posestnik g. Karel Fluher iz Gregorčičeve ulice v Mariboru 100letnico svojega rojstva. Mož je kljub svoji visoki starosti še vedno čil in zdrav.

— **Utopljenec v Dravi.** Iz Drave so pri Sv. Marku potegnili truplo nekega utopljenca, starega okoli 30 let. Utopljenca, čigar identiteta še ni ugotovljena, manjkajo trije prsti na levi roki. V vodi je ležal 8 do 10 dni. Kdor bi mogel navesti kake podrobnosti o utopljenecu, naj to javi mariborski policiji.

— **Neurje v okolici Ormoža.** Preteklo dni so nad raznimi kraji Štajerske divjale silne nevihte. V četrtek popoldne je nastalo neurje nad Humom pri Ormožu. Padala je debela toča, ki je povzročila precej škodo po vinogradih, med nevihto pa je tudi večkrat tresčilo. Strela je udarila na različnih krajih, vendar ni povzročila velike škode.

— **Nesreča pri fotografiranju.** V Št. Lovrencu je bila v nedeljo nova mašal, zvečer pa so se vsi gostje hoteli fotografirati. Nenadoma se je oder, na katerem so stali gostje, zrušil in več oseb je bilo težko. Odnosno lažje poškodovanih. Najtežje sta bila poškodovana zakonca Lamprecht. Žena si je zlomila desno roko, mož pa desno nogo. Prepeljali so ju v Maribor.

— **Razne nesreče.** Delavka Helena Ribič, zaposlena v tovarni Freund, je padla z lestve in si zlomila več reber. — Na cesti pri Fali je spodrsnelo delavki Ani Juhart, ki je padla in si zlomila desno roko. Težko se je ponesrečila tudi delavka Sofija Blažek, zaposlena v tovarni Derwuschegg v Leitersbergu. Vozček za prevažanje opeke se je odklopil in zdrsnil po strmo ležečih tračnicah. Vozček je zadel ob na progi stoječo Blažekovo, ki se ni dovolj hitro umaknila, in ji je kolo odtrgalo peto.

Sport

Internacionalne kolesarske dirke v Zagrebu

V nedeljo so se vršile v Zagrebu velike internacionalne kolesarske dirke, katerih se je udeležilo 45 dirkačev, med temi 10 iz inozemstva. Najbolj so se od vseh dirkačev izkazali protagonisti Grimm, Reischl in Dukanović. Ti trije dirkači kot predstavniki Madžarske, Avstrije in Jugoslavije so si bili medsebojno najostrejši tekmeči. Najboljši med njimi je bil Grimm, imel pa je smolo, da mu je v glavni dirki počilo kolo, v dirki v parih pa je bil disqualificiran, ker je preprečil pot Reischlu. Naš prvak Dukanović se je držal bravurno, predvsem na daljših progah, dočim se kot sprinter ni obnesel. Rezultati so bili sledeči:

I. dirka 3 krogov = 1290 m: 1. Grimm, 2. Dukanović, 3. Reischl.

II. dirka 3 krogov = 1290 m = dirka Zagrebčanov: 1. Dukanović, 2. Kranjc, 3. Meniga.

III. dirka dirkačev iz inozemstva: 1. Grimm, 2. Reischl, 3. Eigner.

IV. dirka kolesarjev iz Slovenije = 3 krogov: 1. Šolar, 2. Zanoškar, 3. Kosmatin. V. dirka kolesarjev iz Hrvatske in Slavonije: 1. Prahič (Karlovac), 2. Pissa (Bjelovar), 3. Uroič (Varaždin).

VI. glavna dirka: 6 krogov = 2580 m: 1. Reischl, 2. Sovič, 3. Dukanović, Grimm je imel defekt.

VII. dirka v parih: 20 krogov = 8600 m: 1. Reschell-Pührer, 2. Dukanović-Sovič, 3. Gatterlign - Trattner. Reischl je vložil protest proti Grimmu, ki mu je tik pred ciljem preprečil vožnjo, Grimm je bil disqualificiran.

VIII. Handicap dirka = 6 krogov: 1. Osrečki, 2. Kranjc, 3. Vlašič.

IX. Toložina dirka = 4 krogov = 1720 m: 1. Jelinek, 2. Omerzu, 3. Sešok.

X. Dirka z motornim vodstvom 30 krogov = 12900 m: 1. Dukanović (motor Štrban), 2. Reischl (moto Pavlija), 3. Cesarec (moto Cafut).

Popravek: V včerajšnjem poročilu glede juniorskih pokalnih tekem smo pomotoma poročali, da je zmagala Slovenija nad Olimpom s 5:0, faktično pa se je rezultat glasil v korist Olimpa. Sodila sta tekme poleg ostalih brata gg. Smole in ne Pole, kakor smo poročali.

— **Planinski dan na Triglavu.** V nedeljo so naši turisti praznovali na Kredarici ob ogromni udeležbi planincev iz vseh krajev naše zemlje svoj planinski dan. Vse kose so bile do zadnjega kotička polne tako, da je povsod primanjkovalo prostora. V imenu podružnice Hrvatskega planinarskega društva »Slovenia« je pozdravil planince predsednik Svetešič in izrazil »svobodo« zadovoljstvo, da so se zbrali v tako obilnem številu v tem kraljestvu Triglava, da počaste našega očaka, naš divni Triglav. V imenu osrednjega odbora SPD se je zahvalil za pozdrava hrvatskih tovarišev g.

dr. Tomišek ml. V navdušenih govorih sta pozdravljala naše planince še dr. Senjor iz Maribora in dr. Copić iz Zagreba. Zvečer so zažigali planinci bengalične ognji, na Staničevih kocih je pa gorel kres. Tudi čez severno steno so prišli trije turisti, in sicer gg. Hudnik, Martelanc in član »Slovenia« iz Zagreba Jakšić. Bil pa so v severni steni nad 14 ur tako, da so bili planinci na Kredarici že zelo nestrpni misleč, da se je zgodila nesreča. Na poti je bila že rešilna ekspedicija, da priliht na pomoč smelim plezalcem, ki so pa v tem že srečno dospeli na Kredarico. V ponedeljek zjutraj zgodaj so odšli planinci po vseh potih proti »Zlatorogu«, kjer se je zaključil zelo dobro uspeh planinski dan. Kot funkcionar Osrednjega odbora in gosposdar »Zlatoroga« je pozdravil vse zbrane planince g. Hrovatin, posebno pa našega nestorja planincev g. svetnika Alija ža, in mu v imenu zbranega planinstva isreno čestital k nedavni 80-letnici z željo, da bi prav tako čil in krepak praznoval med nami še 90 letnico. Nadalje je govornik povdarjal velik pomen planinstva za naš narod, dasi se imamo boriti z velikimi finančnimi težavami. Slednjič je izrazil željo, da bi država kot taka tudi planinska društva primerno vpoštevala. Zahvalil se je imenoma podružnici »Slovenia« g. Svetešič za vso gostoljubnost, ki jo je izkazalo SPD hrvatskim turistom po svojih kočah ter izrazil željo, da bi se planinci prihodnje leto še v večjem številu udeležili tega lepega planinskega praznika. Svetnika g. Alija ža so pozdravili in čestitke planincev globoko ginile. Izrazil je svoje veselje, da so planinci v tako velikem številu počastili našega očaka Triglava. Govorila sta še dr. Senjor, Copić, nakar je bil planinski dan zaključen. Pri planinski zabavi je igral oddelek mandolinistov »Slovenia«. Omeniti je treba, da se je udeležilo planinskega dneva več sto planincev, ki so prišli v Triglavsko gorjaje po vseh potih. Triglav je zdaj prost snega izvezemši tam, kjer sploh nikoli ne skopni. Turistom se nudi torej najlepša prilika, da posejijo tega očaka naših planin.

Dva nova damska svetovna rekorda.

Pri brnških izbirnih tekmovaljih za lankooletski miting v Londonu je dosegla gđ. Vidlakova v metu kopja nov svetovni rekord z 32.46 m, v Pragi pa je gđ. Olmerova vrgla kopje obojeokro 52.74 m.

Nedeljske tekme.

Maribor: Merkur — Maribor 3:2. Celje: S. K. — Celje — Čakovec 4:3.

Praga: Viktorija — Žizkov — Nuselský 5:3.

Sparta je v prijateljski tekmi izgubila proti Liben s 3:1. Sodnik je izključil Dvorčaka in Hajnega.

Rapid — Kamraterna 2:2. Igrano v Göteborgu.

Hakoah — team mesta Byalistok 8 :0. Tekmo Zagreb — Ljubljana bo sodil g. Cujaga iz Subotice.

— **Afriska olimpijada** se pripravlja za prihodnje leto v Aleksandriji. V to svrhu se bo zgradil poseben stadion. Tehnično vodstvo olimpijade bo v rokah egiptovske športne unije. Računa se, da bodo na tej olimpijadi sodelovali zastopniki skoro vseh afriških narodov. Dosedaj so se prijavili Alžir, Maroko, Tunis, Tripolis, Kongo, Abesinija, Etiopija, Somalija in Egipt. Potemtaka izostanejo samo zastopniki Južne Afrike. Afriska olimpijada se bo vršila od 12. do 22. maja 1926.

Sodišče

Tatinska družba Klun in tovariši

Lesni mešetar Ivan Klun iz Trsta je bil že pred ljubljansko poroto radi vnovčenja ponarejene menice za 17.000 lir in radi vloga pri Legatovi v Florjanski ulici (gostilna Kajfež) toda obravnava je bila preložena. Radi tega vloga so vrši danes obravnava pred delžnim sodiščem.

Dne 16. oktobra l. 1923 je bil izvršen vlom v spalnico voditeljice Kajfeževe gostilne, Franciške Legatove v Florjanski ulici ter je bilo iz zaklenjenega kovčka ukradeno okrog 20.000 K in razna zlatnina, kot prstan, zapestnice, korale itd. Dolgo časa se ni vedelo, kdo je storilec, končno pa se je zvedelo da je Klun dal nekemu P. predmetno zlatnino v razpečevanje. Klun je prvotno tajil tatvino, kakor tudi to, da bi bil dal imenovanemu kako zlatnino, po. reje pa se je prostovoljno javil k preiskovalnemu sodniku in je vlom priznal ter natančno popisal vse podrobnosti. Po treh mesecih pa je to priznanje zopet prekalil in se skliceval na nekega Rikarda Kavčiča, ki mu je baje povedal, da je izvršil omenjeni vlom ter ukradeni zlatnino njemu izročil z naročilom, naj predmeto proda ter razdeli izkupilo med Cerverja in Lovra Sitarja, ki sedita te tatvine osumljena v preiskovalnem zaporu. To svojo izpoved skuša pojasniti tako, da je pri prvotnem priznanju vzel vso krivdo nase le zato, da razbremeni Sitarja in Cerverja, ker je vedel, da sta po nedolžnem v preiskavi in v zaporu. V tako poztvornost pa nihče ne veruje, posebno pa pri takem značaju ne, kakor je Klun. Oba Sitarja (Ivan je še v kazenski obliki) skušata Kluna razbremeniti, toda njegov bivši zaporni tovariš Voda ga skrajno obtežuje, ker mu je Klun zaupal vse podrobnosti o vlogu. Načrto za vlom in ključ od sobe je preiskoval tisti ameriški Strukelj, ki čaka v Novem mestu na poroto radi mnogobrojnih vlovov in drugih zločinov. Soobtoženi P. priznava, da mu je Klun res izročil nedene zlate predmete, o katerih pa mu ni bilo znano, da izvirajo iz tatvine. Ker sta bila Sitar in Cerverj dolžna večje zneske, si je izkupilo pridržal, oziroma je nekatere predmete podaril. Klun, ki ima že šest kazni radi tatvin in štiri radi vlačuganja, se obsoja na 15 mesecev težke ječe in na izgon iz naše države. Ker pa se mu preiskovalni zapor vijeje, se obsojenec takoj spravi čel mejo. Soobtoženi P. je bil ogrožen.

Gospodarstvo

Minister Pavle Radić o svojem bodočem delu

Vse ostane pri starem. Nič agrarnih revolucij. Počasna revizija. Agrarni zakon šele v daljini.

Včeraj ob 11. se je pripeljal v Ljubljano na potu na Bled v avdijenco k Nj. Vel. kralju Aleksandru minister za agrarno reformo Pavle Radić. Salonski voz je moral postati na postaji približno 30 min. Med tem časom je minister sprejel našega urednika in mu podal na stavljenja vprašanja, ki se tičejo resora agrarne reforme precej obsežna pojasnila. Prinašamo jih v daljšem izveščju kakor sledi:

V resortu agrarne reforme ne bomo delali nobenih revolucij. Za enkrat bomo študirali vse pravne, zakonske in socialne odnose agrarne reforme. Kakor veste se je delalo z agrarno reformo precej zlorab in sicer tako od strani vsakokratnih vlad kakor tudi od strani opozicije, ki je to v levažno nacionalno zadevo izrabljala v strankarske agitacijske svrhe. Ti odnosi so precej komplicirani in v vsaki pokrajini drugačni. Povsod pa je temeljna pravna baza ista. Mi stojimo na stališču, da se z zemljo, ki je največja nacionalna dobrina, ne smejo delati nobene kupčije (pazarji). Najprej bom stopil v stike z agrarnoreformnimi strokovnjaki in z načelniki v ministrstvu, nakar bom študiral to stvarno podrobno in samo s stvarnih vidikov. Radi tega tudi ne morem povedati nič pozitivnega glede donošenja agrarnega zakona.

Vsekakor pa bo temelj na gotovih načelih. Med temi načeli so glavna: zemlja ne more biti predmet kupčije v kakršnekoli smislu. Načelo privatne lastnine ostane. Lastnikom se bo dala pravična odškodnina. Nadalje se bodo upoštevali socialni momenti ter razlogi pravičnosti. Kmetu se bo dala zemlja, ki jo bo odplačeval pod ugodnimi pogoji. Glede agrarne reforme se bo seveda moral izdelati podroben fin. načrt, ki se lahko izvede tozadevni zakon. Ustanovitve se bodo posebne agrarne direktije, ki bodo po prestatu ministristva za agrarno reformo sprovale tozadevna zakonska določila do končne likvidacije agrarnega vprašanja. Tudi vprašanje cerkvenih imenj se bo s tem zakonom rešilo na povoljni način, dasi spada to vprašanje v širše vprašanje o odnosih med cerkvijo, narodom in državo. V tem pogledu se ne morem še izjasniti, je pa precej točk, ki bodo zahtevale temeljite remedure. Po mojem mnenju na pr. ne gre, da žive gotovi župniki kakor baroni, dočim morajo drugi stradati kot največji berači. Čujem, da so se koncordatska pogajanja razbila na zelo važnih vprašanjih in bo treba torej celo to zadevo obravnava s širšega stališča.

Radi utrujenosti je predsednik Stepan Radić, ki je potoval v istem salonskem vozu, odklonil intervju. Pričujoči reporter je ministra Pavla Radića po končanem razgovoru z našim urednikom fotografiral v vozu.

—g Tržno poročilo. Sladkor. Radi znižanja aži na carino od 1100 na 1000 so začele uvažati druge države k nam sladkor, kar bo imelo brzokone za posledico, da naš sladkorni sindikat zniža cene za kakih 25 para pri kg. Če bi pa hotel sindikat sploh preprečiti uvoz žmojskega blaga, bi moral pri cenah še bolj popustiti. Kava notira v Zagrebu: Rio navadna 44.50, dobra 45.50, prima 46.50, zapadna Indija 46—47. Moka v zavojih po 25 kg 60 Din, Guatemala 62 Din, Salvador debela 65, portoriko 65 Din. Olje je ostalo v ceni nespremenjeno in notira v Zagrebu 21.75—22.25, angleško 23.50, maslinovo 24 Din; ameriška mast 26—26.50, holandska 26; makaroni 11.50—12, fidelini 11; ječmenova kaša 7, milo marsejsko 17, octova kislina 40—46, vanilija 1400, kimej 22, cimet celi 46, paprika ostra prima 35, sekunda 22, prima sladka madžarska 42, španska 30, poper 28, čaj 60—70, sardine 5.50—8.50, fileti 6.75—14, sol drobna 3.15, soda 1.70, bikarbena 6.75, sveče 17.50—18, vžigalice »dolac« 93, zelena galica v sodčkih 2.50, modra galica v vrčah 8.25, žvpljo 2.95, dvojno rafiniran 3.25 Din kg.

—g Pogajanja o carinski pogodbi CSR z Jugoslavijo. Ker je vlada izdala nov carinski tarif, ki naj bo podlaga za trgovsko tarifno pogodbo med CSR in Jugoslavijo, je poslala trgovska in obrtniška zbornica v Pragi svojim članom vprašalnice, da izve njihove želje glede omenjene pogodbe.

—g Hmelj. XII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov v inozemstvu. Zalec, CSR, 14. 7. 25. Stanje hmeljskih nasadov v naši okolici je obče prav zadovoljivo. Pričakujemo dobro polovico polne letine. Drugoletni hmelj zaostaja v razvoju. Isto se godi s hmeljem v nizkih legah, kjer je rastlina trpela po bohatu in po ušicah. Obrambna dela se nadaljujejo. Ušice se pa najdejo tudi v nekaterih lepih in krepkih nasadih. Minuli teden je izdatno deževalo, kar je bilo rastlini v prid. Cvetje prehaja pomalem v kobile. Razpoloženje na trgu je mirno, cene padajoče. Plačuje se po 3000 do 3100 a. K za 50 kg. — Savez hm. dr.

—g 60.000 vagonov romunske pšenice za izvoz. Romunski ministrski svet je razpravljal in odobril žitni režim. Po določitvi notranje potrebe preostane za izvoz najmanj 60.000 vagonov pšenice. Reducira se eksportna pristojbina na 30.000 lejev za vagon namesto dosedanje 45.000 lejev. Za drugo žito ostanejo pristojbine neizpremenjene.

—g Mednarodna razstava v Balu. V Balu (Švica) se vrši od 1. julija do 15. septembra t. l. mednarodna razstava notranje plovbe in izkoriščanja hidroelektrične moči.

—g Zakon o lovu. Ministrstvo za šume in rudnike je določilo posebno komisijo, ki ima nalogo izdelati nov projekt zakona o lovu. Ta zakon bo veljal za vso državo. S tem bo znatno omejen lov na plemenito divjačino, kakr snre, jelena itd. Zakon bo tudi reguliral izdajanje lovskih kart.

Ovojnjo življenje

V Londonu se je vršila te dni znamenita kazenska razprava. Obtoženec je bil eden izmed najuglednejših londonskih kriminalnih braniteljev Charles Sharman, 75-letni častitljiv, belolas gospod, ki je stanoval v krasni palači. Živel je popolno abstinentno, zelo pridno je zahajal v cerkev, obložen je bil s častmi in odlikovanji, leta 1921. je dobil za svoje filantropično delovanje tudi belgijski red — istočasno pa je bil mož leta in leta v zvezi z nevarno skupino poštnih roparjev, ki so nakradli, kolikor je doslej znano, zlata, vrednostnih papirjev in draguljev za 40 milijonov mark. Pred razpravo se je ugotovilo, da je imel ta poštnjak nekaj temnih točk na svoji vesti. Leta 1896 je bil na dve leti radi nekorektnega obnašanja izključen iz izvrševanja odvetniškega posla, leta 1902 pa je zopet sodeloval kot izbrani branitelj in je vodil zlasti procese mednarodnih pustolovcev. Pravijo, da je pregovoril tudi več na duhu bolnih oseb, da so ga postavile za svojega dediča. Od leta 1921 je bil v zvezi z bando, ki je izvršila največje in najdržnejše poštnje rope na Anglijskem. Ukradeni vrednostni papirji so bili pozneje prodani v Parizu, Antverpnu, Bruslju, Newyorku in Kanadi. Sharman se je sam ponujal, da bo razkril te zločince. Kriminalnim uradnikom je sporočil, da je izvedel, da potuje okoli nekdo, ki je njemu zelo podoben in da prodaja v vlakih ukradene vrednostne papirje. Policija ga je poslušala in hitela poizvedovati po njem, nakar je ugotovila, da je on isti tujec, ki je prodajal obligacije in čke po Zedinjenih državah in po evropskem kontinentu. Po pozornosti vzbujajoči razpravi je bil obsojen na tri leta v prisilno delavnico.

Kratki nasveti za dolga potovanja

Kdor hoče na daljše potovanje, naj se v lastnem interesu ravna po nastopnih navodilih:

Idealna priljaga bi bila krtačica v žepu. Ne pozabi, da nisi arheolog! Za potovanje, ki traja dve leti, zadostujeta dva srednja kovčega. Velike priljage se veseli samo železniška uprava, nosilci in moli. Klin in ricinovo olje igra na potovanju večjo vlogo nego lakasti čevlji. Ne vlačni nikoli s seboj umazanega perila! Neobhodno potrebno je učiti se angleščine, še bolj pa po potrebo izučavati Angleže. Ne vmešavaj se v tuje zadeve in bodi povsem indiferenten na pram vsemu, kar govore sopotniki. Ne pozabi, da nisi dobrodejni zavod. Najboljši recept za napitino po vsem svetu je: 10 odstotkov od računa v hotelu ali na parniku razdeliti na tri dele; eno tretjino dobi sobarica, drugo natakariji, tretjo pa vratar, postrežek itd. Na potovanju koristi največ angleščina. Če si plačal 50 odstotkov dražje nego plačujejo domačini, si kupi še na račun. Na parniku potuj po možnosti vedno v prvem razredu. Če imaš premalo

denarja, se vozi rajši s tovarnim parnikom, kjer ti bo potovanje gotovo večji užitek nego v tretjem razredu luksuznega parnika. V tretjem razredu O.E.-vlakovi lahko potujejo samo turisti.

Ne govori o politiki, če nisi slučajno dopisnik kakega lista. Na potovanju ne pozabi italijanskega pregovora, ki pravi: človek se ne sme približati oslu od zadaj, volu od spredaj, tujim in neznanim ženskam pa sploh od nobene strani. Predno odpotuješ, si daj pregledati in plombrirati zobe. Ne pečaj se na potovanju preveč s fotografiranjem. Ogledati si vse temeljito je več vredno, nego videti površno mnogo zanimivosti. Čim večji je hotel, tem bolj osamljenega se čuti človek v njem. V najbolj hotelih je osobe brezobzirno. Tuje naroda ni treba previsoko ceniti. Lahko ga opišeš, kritizirati ga pa ni treba.

Modri dijamant

Ko je izvršil nedavno peti mož igralke May Johe samomor, je obela tajna groza ves praznovrni anglosaški svet. Nekdo se je spomnil, da je bila May Johe poprej poročena z lordom Francise Hopeovom, ki je prišel v ta zakon tudi znameniti Hopeov dijamant. Ali je bil samomor petega moža May Johe v zvezi s prokletstvom, ki se drži tega dragulja? Zgodovina tega prokletega dijamanta je zagonetna. Že njegova zunanost je taka, da vpliva na praznovrni ljudi. Njegova barva je jakleno modra. Dolgo časa je ležal ta dragulj v zakladnici nekega samostana v Birmi. Ko pa so v 17. ali 18. stoletju vdrl v ta samostan roparji, so bili menihi preslabi, da bi se jim uprli in zato so jim izročili dijamant obnem s kletvijo. In kdor je prišel posiljal v stik s modrim dijamantom, ga je preganjala nesreča na vsakem koraku. Tudi Marija Antoinetta je čutila posledice prokletstva, ki se drži tega čudnega dragulja.

Potem se nekaj časa o njem sploh ni govorilo in šele koncem minulega stoletja je postal modri dijamant predmet senzacionalnega mednarodnega procesa. Znani londonski zlatar Cartier ga je prodal nekemu ameriškega milijonarju. V kupno pogodbo pa je prišla posebna določba, da kupčija ne bo veljavna, če prinese modri dijamant svojemu novemu lastniku nesrečo. Milijonarju, ki je kupil dijamant, se je po dolgem pričakanju rodil naslednik. Skrb za tega otroka se je zdelo celo Amerikancem nenavadna. Poleg strelčine in osebnih zdravnikov je milijonar najel tudi več detektivov, ki naj bi stražili novorojenčka, da ga ne odnese roparji. Toda zgodilo se je, da je kmalu po sklenjenju kupčiji avtomobil povozil dete pred nosom nesrečne matere. Dete je bilo takoj mrtvo. Nesreča se je zgodila tako naglo, da niti dojilja, niti mati, niti detektiv niso mogli rešiti dragocnega življenja.

Tako je postal modri dijamant zopet predmet splošnega zanimanja. Ameriški milijonar se je sklicela na dotično določbo in kupni pogodbi in je vrnil Cartieru zloglasni dragulj. Ta ga pa ni hotel sprejeti, am-

pač je izročil zadevo sodišču. Sodišče je priznalo, da je ravnal prav, zakaj odvisnost stih med povoznim detetom in modrim dijamantom ni bilo mogoče dokazati. Vzročna odvisnost je torej zmagala nad birmskimi menihi. Toda tako je bilo samo v ožeh pravice. Miss May Johe trdi namreč, da je modri dijamant vzrok tragične smrti njene petega moža. Praznovrni javnost je v tem slučaju na njeni strani.

★ ★ ★
* Razstava v Düsseldorfu 1926. Prihodnje leto se bo vršila v Düsseldorfu prvič po vojni velika razstava za gojitev zdravja, za socialno skrbstvo in telesno vajo. Videti se bo v nje napredek na teh poljih v znanstvu, trgovini in industriji. Zvezana bo ž njo znanstveno-strokovna izložba. Povpraševanje po paviljonih je dosedaj že tako veliko, da obeta biti razstava silno razsežna.

* Ogromno angleško luksuzno letalo. Te dni preizkušajo v Londonu največje in najbolj luksuzno urejeno letalo sveta v navzočnosti oficijelnih zastopnikov, predno prične vršiti službo med Anglijo in kontinentom. To letalo je dvokrovnik, ki ima 2 motorja po 1300 HP. Prostora je v letalu za 22 pasažirjev. Letalo bo vozilo s hitrostjo 120 milj na uro.

* Ameriška posojila v Evropi. Današnji dan si niti misliti ne moremo, da so bili časi, ko so Američani iskali posojila v Evropi, ker čutimo na vseh koncih in krajih, kako ogromen je dolg Evrope Ameriki. Ljudje menijo, da je bilo vedno tako, da je Ameriška posojila Evropi denar, toda v časih Ludvika XVI. je bilo drugače. Takrat so severni Američani dobili pri Francozih opetovano posojila. Ludvik XVI. je dal severnim Američanom posojila 34.000.000 ter jim podaril še 9 milijonov, del obresti jim je odpustil in prevoz denarja je bil brezplačen. Odplačevati dolg so imeli začeti leta 1786, ali začeli so šele 1790. Sedaj je Francija velik dolžnik Zedinjenim državam, katere nočejo slišati o nikakem popustu glede dolga in obresti.

* Polomil ga je! Friderik Veliki ni mogel trpeti, da častniki nosijo kožuhovinate plašče, trdeč, da se na ta način pomohkujejo. Nekega dne je v predsobi k svoji delavni sobi opazil viseti dragocen kožuh. Ta je vzbudil njegovo nevoljo, zagrabil ga je in tresel v kamin, kjer je postal žrtev plamena. »Ali je to njemu neprijetno, je vprašal mladega službojočega častnika, misleč da je kožuh last tega, ki v ostalem ni spremenil nobene poteze na svojem obrazu. »Razen zoprnega duha niti najmanj ne. Ne vem pa, kaj bo rekel angleški poslanik. Obesil ga je tu in se vrne že čez pol ure. «Kakšen obraz je Friderik sedaj napravil, kronika ne pove.

* Živa luč. Na zapadnoindijskih otokih živi hrošč, imenovan Cacao, ki izžareva svetel žarek na trupu, kadar leti po zraku. Poleg tega izžareva tudi na vratnem ščit modro-zelenkaste žarke, ki so sicer mnogo šibkejši, vendar zadostni, da se pri njih svitu v temi lahko čita knjiga. Domačini uporabljajo hrošča za živo luč.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
OTON CHRISTOP

Barvni trakovi, ogljeni, indigo in povoščeni papir, hektografični zviti in aparati, podloge za stroje pri **Lud. Baraga, Selenburgova 6/I** Telefon št. 980

Damske obleke fine in okusno izdelane od Din 80—do 170—. **BLUZE** najnovije od Din 50—do 150—. **PREDPASNIKI** beli, barvati, klotasti in iz listra, kombineže kakor tudi različno damsko perilo ne dobite nikjer tako dobro in poceni kot pri **F. in J. Gorčičar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.** Ogledajte si izložbo! 123-L

Išče se za vstop s 1. avgustom zanesljiv in priden **šofer** ki pa mora biti izučen ključavničar. Prednost imajo taki, ki so se učili strugarstva. Ponudbe z navedbo referenc na: **Konzervno tovarno Globus d. d. na Vrhniki pri Ljubljani.** 2420

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA Dunajska cesta št. 46 Telefon 379 mestni tesarski mojster Telefon 379 Vsaakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrišja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna us stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov. **Parna žaga.** 161 T **Tovarna furnirja.**

Zahvala. Ob bridki izgubi naše ljubljenske **CILE** katero je smrt rešila po dolgoletni težki bolezn, izrekamo tem potom vsem, ki so blagopokojno spremlili na njeni zadnji poti in jo obdali s krasnim cvetjem, našo najtoplejšo zahvalo. Globoko žalujoča rodbina. **Haring** 2427

Najstarejša slovenska gleskarska in litarska delavnica Ivan Bricej, Dunajska c. 19, se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerno. 179-L

Kurja očesa. 123-L Najbolje sredstvo proti kurjini očesu. Čuden je miš! **Clayen** Zaščiten znak. Skladnice v lekarnah ali drogerijah ali naravnost iz trgovine in glavnega skladišča. **M. Hrnjak, lekarnar, Sisak**

Hrastove blode od premera 18 cm in dolžine 2 m naprej, množino cca 50 m³ suhe ali sveže, **kupimo tako!** Ponudbe z navedbo cene in množino poslati na: **„SLOGRAD“ d. d.** parna žaga 2408 **Ljubljana — Šiška.**

Kupujte edino-le pri Josip Petelincu najboljšje 139-L **živalne stroje in kolese** znamke **Gritzner, — Phönix,** pnevmatiko, potrebščine za kolese, stroje in Lamerz-igle **Ljubljana** (blizu Prelovskega spomenika ob vodi) Na malo! Na veliko! **I zahtevajte cenike!**

Absolvent dvorazredne trgovske šole išče službo v pisarni — v mestu ali na deželi. — Ponudbe pod »Dobra moč/2435« na upravo »Sl. Narod«. 2435

MALE OGLASI

Službe
z gospodično
z dobrih priporočil želi prenesti službo. — Pisarne ponudbe pod »Bla-gajničarka/2389« na upravo »Sl. Narod«. 179-L

Trg. pomočnik
išče službo v mestu ali na deželi; gre tudi kot poslovodja. — Ponudbe pod »Sigurno/2443« na upravo »Sl. Narod«. 2408

Skladiščnik,
starejša in dobra moč, izurjen v mešani stroki — želi prenesti službo. — Ponudbe pod »Dobra moč/2442« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Steno-grafinja
in strojepisna išče službo, najraje v Ljubljani. — Ponudbe pod »Steno-grafinja/2441« na upravo »Sl. Narod«. 2408

Krojaški pomočnik
izveščen v prvovrstnem delu — bi rad zamenjal sedanje mesto. Ponudbe pod »Krojaški pomočnik/2440« na upravo »Sl. Narod«. 2408

Kolar,
vojaščin prst, z dobrih miš priporočil — išče službo. — Ponudbe pod »Kolar/2439« na upravo »Sl. Narod«. 2439

Modistka,
zmožna, išče službo. — Pisati pod Modistka/2434 na upravo »Sl. Narod«. 2408

Ku'm
Borove plohe
60 mm. od 22 cm širine naprej, 2,70 in 2,90 m dolge, paralelne, ostrorobne, zdrave, za promptno dobavo, kupuje »DRAVA« d. d., Maribor. 2408

Suhe gobe
letošnje — in **zdravilna zelišča**
kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, anrika cvetje, jelcnov jezik itd. kupuje **V. H. ROHRMAN,** Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

Stanovanja
Več stanovanj
odda in zamenja »Postre-dovalci« Sv. Petra c. 23/L 2371

Vila v Ljubljani
se odda v najem s 4 ali več sobami in vsemi pritlikinami vred. Ponudbe pod »Vila 2372« na upravo Sl. Narod. 2372

Stanovanje
s posebnim vvhodom in električno razsvetljavo išče dva boljša mirna gospoda. Ponudbe pod »Mir-nost« na upravo Sl. Narod. 2451

Prazna soba
v centru mesta se išče za pisarno. — Ponudbe pod »Pisarna/2432« na upravo »Sl. Narod«. 2408

Starovanje
1—2 sob s kuhinjo išče zakonski par. Najemnine plačam do 700 Din mesečno. — Ponudbe pod »Starovanje/2437« na upr. »Sl. Narod«. 2408

Dijakinji
se sprejmeta na stanovanje in hrano k boljši rodbini. Stanovanje je v sredini mesta — soba z balkonom in posebnim vvhodom. Klavir na razpolo-vo. — Ponudbe na upravo »Sl. Narod« ali direktno na naslov, ki ga iz prijaznosti pove uprava lista. 2450

Posojila
250.000 dinarjev
in več vložim v zdravo industrijsko podjetje v Ljubljani proti dejanski soudeležbi. — Ponudbe na »Poštni predal št. 47«, Ljubljana I. 2429

20.000 Din
posodim podjetju, ki mi preskrbi stalno službo. — Ponudbe pod »Uradnik 2431« na upravo »Sloven-skega Naroda«. 2429

Prodaj
Lep telovnik
(vestja) za narodno no-šo — se prodaja. — Na-slov pove uprava »Sl. Narod«. 2428

Šivalni stroj
»Singer«, skoraj nov, se ceno prodaja. — Ponudbe pod »Singer/2433« na upr »Sl. Narod«. 2408

Jedilno opravo
iz trdega lesa, dobro ohranjeno — takoj prodam. — Ponudbe pod »Jedilnica/2436« na upravo »Sl. Narod«. 2408

Dopisovanje
Samotar
išče blago dušo, ki bi ho-tela deliti samoto kot prijateljica. — Ponudbe pod »Zvestoba/2444« na upravo »Sl. Narod«. 2450

Gospodična.
pridna, dobra, zanesljiva, simpatične zunanosti, ne-omadeževane preteklosti — zmožna nemščine, se čedno pisavo — sposobna voditi redno gospodinj-stvo in kuhati, se sprej-me. — Imeti mora vese-lje do otrok, ker jim je mati umrla. — Ponudbe pod »Stalno/2452« na upr. »Sl. Narod«. 2452

Neenremitnine
Majhno posestvo
vse novo zidano, 15 min-ut od mesta in postaje, proda zelo ugodno — Schneider, Devina, Slov. Bistrica. 2423

Enona tr. hiša,
event. s pohištvom — se takoj prodaja. Kupcu sta-novanje dveh sob in ku-hinje na razpolago. — Ponudbe pod »Hiša/2438« na upravo »Sl. Narod«. 2438

Posestvo
v Savinjski dolini, z vod. no mlinom, pripravn za vsako obrt — proda Ma-rija Boh, Trbovlje I. 2447

Vila v mestu
se prodaja za Din 300.000 Kupcu na razpolago dve stanovanji. — Le resni ponudniki naj pišejo na upravo »Sl. Narod« pod »Vila/2445«. 2445

Velika ogelna hiša
ob glavni cesti, popolno ma v sredini mesta, pro-stor prve vrste, s trgov-skimi prostori in pritličju, eventualno z 1 ½ orala zemljišča — se prodaja v Celju. — Pojasnila daje ar Josip Vrečko v Celju. 2430

Velika hiša,
enonadstropna, skoraj nova, z mešano trgovino in go-slinjo v zelo prometnem trgu Hrvatske blizu stajarske meje, se pod ugodnimi po-goji prodaja. Sobe vse par-ketirane ter sploh v najlepšem stanju, lep velik vrt in gospodarska poslopja, cena iste Din 325.000 — potrebno takoj Din 25.000 — drugo po dogovoru na od-plačilo šest let. — Naslov: Poštovalcište Vinica 153, Hrvatsko. (Posredovalci iz-ključeni.) 2396

Razno
Ajdo
sivo, lepo semensko blago in inkarnat detolj-ku najceneje SEVER & KUMI, Ljubljana. 139/L